

ISSN 1896-9624

egzemplarz bezpłatny

sierpień/wrzesień
2008 r.

nr 8/9

Biuletyn

MAGAZYN INFORMACYJNY AKADEMII GÓRNICZO-HUTNICZEJ

**Wielki
Zderzacz
Hadronów
rozpoczął swoją misję**

Profesor Jurij Vasilievicz Shuvalov doktorem honorowym AGH – tekst str. XX

Wykorzystane szanse...

Minęły trzy lata intensywnej pracy nas wszystkich i moim zdaniem był to okres wykorzystanych szans. W nietatwej i szybko zmieniającej się rzeczywistości uczelnia zrobiła duży krok do przodu.

Nowe kierunki studiów, badania naukowe na najwyższym światowym poziomie, intensyfikacja współpracy krajowej i zagranicznej, aktywność w pozyskiwaniu środków unijnych, wreszcie inwestycje i remonty, którym chciałbym kilka słów więcej poświęcić.

Są one bowiem istotne i to nie tylko w wymiarze wizerunkowym. Liczne remonty spowodowały, że piękne fasady budynków odzyskały dawny blask i szyk. Trakty komunikacyjne zamieniają się w wybrukowane alejki, przybywa zieleni. Wygląda to naprawdę dobrze. Dodajmy do tego wątek najważniejszy moim zdaniem – inwestycje.

Pawilon Telekomunikacji, Basen, Centrum Dydaktyki – a w planach kolejne, jak Centrum Materiałów i Nanotechnologii, Centrum Informatyki, Centrum Ceramiki, czy przebudowa budynku ACK Cyfronet AGH. Takiego skoku inwestycyjnego nie było od lat. Rzecz nie do przecenienia, bowiem uczelnia by się rozwijać musi poszerzać swoją przestrzeń inwestycyjną. Piękny i nowoczesny basen z imponującym zapleczem, czy centrum dydaktyki posłużą na lata nie tylko uczelni, ale i całemu miastu. Zatem inwestycja zyskuje wymiar publiczny – i dobrze. Pozostałe wymienione przedsięwzięcia mają charakter bardziej naukowo-badawczy, ale to też jest konieczność, wymóg czasów. Uczelnia należy do elity, kształci od lat inżynierów na bardzo wysokim poziomie zapewniając wysoko wykwalifikowane kadry dla przemysłu. Rozwijają i intensyfikują badania naukowe, bo przecież świat ciągle idzie do przodu i nie możemy się ani na moment zatrzymać. Zatem chcąc utrzymać poziom, a w zasadzie należałoby powiedzieć jeszcze go podnieść, nie doganiać najlepszych na świecie, ale równać się z nimi, niezbędne są nakłady na infrastrukturę. To, oczywiście tylko elementy szerszej układanki, ale mimo to rzucone na pozór zupełnie swobodnie obrazują szersze zjawisko – zjawisko wykorzystanych szans i szans na przyszłość.

Siadając do tej drobnej wypowiedzi zastanawiałem się, czy aby nie posłużyć się słowem sukces – sukces Nas wszystkich, całej społeczności, ale nie chcąc zapeszać wykorzystam słowa popularnej ostatnio reklamy: jest dobrze, ale będzie jeszcze lepiej.

Niech to będzie dewiza na przyszłość!

prof. Antoni Tajduś
Rektor AGH

Spis treści

Wykorzystane szanse...	3
Rektor AGH, prof. Antoni Tajduś nowym Przewodniczącym KRPUT	4
Profesor Jurij Vasilievicz Shuvalov...	4
Rachunkowość w otoczeniu nowych technologii	8
Rozwój pomocy i usług dla studentów...	9
DS-17 po remoncie	10
Polski inżynier w Kraju i na Świecie	11
Stowarzyszenie „Medycyna Polska”	12
Kolporter Holding	13
Stypendia do wzięcia	13
Informujemy	14
Księgowy Roku 2008	14
Dni Jana Pawła II	14
Sukces pracy doktorskiej z AGH	15
Wielki Zderzacz Hadronów rozpoczął swoją misję	15
Odnowiona pamięć mogli	21
Wybrane z prasy	22
Kalendarium rektorskie	24
Sukces animacji z AGH	25
Nowości w CeL-u	25
Park narodowy Kanionu Colca i Dolina Wulkanów	26
Nad Morzem Azowskim	28
3 Maja 1946 w Krakowie	31
Akademia przyjazna emerytom i rencistom	31
Przygoda z akustyką opery lwowskiej	32
Balet w Niemczech	33
Odnowienie immatrykulacji po 50 latach	34

ISSN – 1898-9624

„Biuletyn AGH” – Magazyn Informacyjny
Akademii Górniczo-Hutniczej
nr 8/9, sierpień–wrzesień 2008 r.

Redaguje zespół:

Zbigniew Sulima (redaktor naczelny),
Stali współpracownicy: Anna Kryś-Dyja,
Małgorzata Krokoszyńska, Zespół ds.
Informacji i Promocji

Adres redakcji:

AGH, paw. A-0, pok. 16
al. Mickiewicza 30,
30-059 Kraków, tel. (12) 617-34-49
bip_agh@agh.edu.pl
www.biuletyn.agh.edu.pl

Opracowanie graficzne, skład:

Scriptorium „TEXTURA”
e-mail: textura@krakow.home.pl

Druk:

Drukarnia „Kolor Art” s.c.
ul. Kotlarska 34, 31-539 Kraków
tel. (12) 421-09-86

Kolportaż:

Sekretariat Główny AGH i redakcja

Nakład: 2200 szt. bezpłatnych

Redakcja zastrzega sobie prawo skracania
i adjustacji tekstów.

Na okładce: Na okładce: Magnes ATLASA – fot.
CERN – tekst str. 15

Rektor AGH, prof. Antoni Tajduś nowym Przewodniczącym KRPUT

Podczas ostatniego posiedzenia Konferencji Rektorów Polskich Uczelni Technicznych, Rektorzy – elekcji – wybrali Przewodniczącym Konferencji na kadencję 2008–2012. Został nim prof. Antoni Tajduś, rektor Akademii Górniczo-Hutniczej. Na wiceprzewodniczących wybrano: prof. Andrzeja Sobkowiaka, rektora Politechniki Rzeszowskiej i prof. Tomasza Krzyżyńskiego, rektora Politechniki Koszalińskiej.

Konferencja Rektorów Polskich Uczelni Technicznych to dobrowolne stowarzyszenie rektorów reprezentujących polskie uczelnie techniczne. O zaliczeniu do grona uczelni technicznych decydują posiadane przez uczelnie uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora w zakresie nauk technicznych przynajmniej na jednym wydziale lub uprawnienia równorzędne.

KRPUT działa od 1989 roku. Konferencja pierwotnie działała pod nazwą Autonomicznej Konferencji Rektorów Wyższych Szkół Technicznych, a następnie pod obecną nazwą od roku 1996. KRPUT jako jedna z konferencji określonego typu szkół wyższych jest członkiem Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich

(KRASP), przewodniczący KRPUT wchodzi w skład prezydium KRASP.

Podstawowe cele Konferencji:

- koordynowanie działań i poszukiwanie form efektywnej współpracy stowarzyszonych uczelni technicznych w zakresie prowadzonej przez nie działalności dydaktycznej, naukowo-badawczej i organizacyjnej,
- występowanie w sprawach dotyczących środowiska uczelni technicznych wobec organów władzy państwowej – wykonawczej (zwłaszcza MNiSW) i ustawodawczej,
- wypracowanie i przedstawianie na życzenie lub z własnej inicjatywy rozmaitych opinii, dezyderatów i rezolucji, kierowanych do organów wszystkich szczebli,
- podejmowanie działań prowadzonych do stworzenia efektywnego zintegrowanego systemu edukacji narodowej i działanie na rzecz rozwoju szkolnictwa wyższego, w tym zwłaszcza technicznego,
- zmierzanie do systemu organizacyjnego i finansowego, umożliwiającego swobodną wymianę studentów i pracowników uczelni technicznych pomiędzy

poszczególnymi szkołami w Polsce i za granicą,

- umacnianie istniejących i tworzenie nowych form współpracy naukowej pomiędzy zespołami badawczymi w różnych szkołach technicznych w kraju i za granicą,
- prowadzenie dialogu i współpracy z podmiotami reprezentującymi inne składniki systemu edukacji narodowej (w tym zwłaszcza ze wyższymi szkołami zawodowymi ale także ze szkołami średnimi i podstawowymi) w celu zapewnienia całościowej, spójnej i drożnej struktury kształcenia technicznego,
- wykrywanie, definiowanie i wskazywanie najważniejszych celów w zakresie dydaktyki oraz badań naukowych, wynikających z potrzeby kraju i społeczeństwa oraz nawiązujących do misji wyższych uczelni technicznych.

Biuro Konferencji w kadencji 2008–2012 zostało przeniesione na AGH. Więcej informacji: www.krput.agh.edu.pl

✉ Maciej Okoń

Profesor Jurij Vasilievicz Shuvalov – inżynier górnik – poeta

doktorem honoris causa Akademii Górniczo-Hutniczej

Bogate związki kulturowo-historyczne Polski i Rosji wcale nie skutkują adekwatną liczbą honorowych odznaczeń i wyróżnień przyznawanych wzajemnie; Polakom przez rosyjskie uniwersytety ani też uczynom rosyjskim nadawanym przez polskie szkoły wyższe i placówki naukowe – mimo bezspornych zasług, jakie wnoszą jedni i drudzy do rozwoju światowej i europejskiej nauki oraz praktyki inżynierskiej. Na liście doktorów honoris causa AGH było do chwili obecnej pięciu uczonych rosyjskich. 25 czerwca 2008 roku do tego zacnego grona dołączył profesor Państwowego Instytutu Górniczego w Sankt Petersburgu **Jurij Vasilievicz Shuvalov** – profesor górnictwa, doskonały praktyk, długoletni Dziekan Wydziału Górniczego tegoż instytutu. Poza pracą zawodową profesor

Shuvalov znany jest z zamiłowania do sztuki, a w szczególności do poezji – pisze i publikuje wiersze.

Decyzję o nadaniu wyróżnienia podjął senat AGH w dniu 28 listopada 2007 roku na wniosek Rady Wydziału Górniczego i Geoinżynierii, popartej wnioskiem Rady Wydziału Wiertnictwa Nafty i Gazu. Pozytywne recenzje dostarczyły Senaty Uniwersytetu Warszawskiego i Politechniki Śląskiej w Gliwicach.

Od grudnia 2007 roku, honorowy doktorat profesora Shuvalova, czekał na uroczyste wręczenie. Ze względu na stan zdrowia Laureata, uroczystość oddalala się w czasie. Pierwszy termin uroczystego posiedzenia Senatu poświęconego ceremonii wręczenia Doktoratu Honoris Causa profesorowi J.V. Shuvalowowi

ustalono na dzień 8 maja 2008 roku. I ten termin okazał się nierealny gdyż miejscowi lekarze opiekujący się Laureatem nie wyrazili zgody na Jego przyjazd do Krakowa. W tej sytuacji JM Rektor prof. Antoni Tajduś misję przekazania Laureatowi zaszczytnego wyróżnienia powierzył specjalnej delegacji Senatu, która w dniu 23 czerwca 2008 r. udała się do Sankt Petersburga. W skład delegacji weszli:

- prof. Kazimierz Jeleń, Prorektor AGH ds. Nauki – przewodniczący,
- prof. Antoni Cieśla – Prorektor AGH ds. Kształcenia,
- prof. Piotr Czaja – przedstawiciel Dziekana Wydziału Górniczego i Geoinżynierii,
- prof. Stanisław Strzyżek – Dziekan Wydziału Wiertnictwa Nafty i Gazu,

- prof. Stanisław Wilk – Pełnomocnik Rektora ds. współpracy z Instytutem Górniczym w Sankt Petersburgu.

Kierownictwo Sankt Petersburgskiego Instytutu Górniczego zaplanowało uroczystość na dzień 25 czerwca 2008 roku.

Z reguły ceremonia wręczenia doktoratu honoris causa odbywa się w Auli AGH. Tym razem ze względu na stan zdrowia Laureata odbyła się poza murami uczelni, ale zachowany został jej oryginalny charakter wzbudzający podziw i zachwyty rosyjskich uczestników uroczystości. W pięknej, urządzonej w oryginalnym starorusyjskim stylu, sali konferencyjnej zgromadzili się przedstawiciele Senatu Instytutu Górniczego w Sankt Petersburgu, pracownicy wydziału kierowanego przez prof. Shuvalowoi, Jego przyjaciele i studenci. Kierownictwo uczelni reprezentowali: Prorektor Pani prof. Natalia Vladimiriwna Pashkiewich – pierwszy zastępca Rektora oraz Dyrektor Centrum Współpracy Międzynarodowej dr Władimir Tichonowicz Borzenkow.

Przebieg uroczystości

Do zgromadzonych w sali konferencyjnej uczestników uroczystości wprowadzona została ubrana w akademickie stroje delegacja senatu AGH. Uroczystość otworzyła Pani Prorektor prof. N.V. Paszkiewich witając i przedstawiając przede wszystkim członków delegacji AGH. Na wstępie prof. Stanisław Wilk scharakteryzował istotę i znaczenie doktoratów honoris causa przyznawanych przez Senat AGH oraz omówił przebieg tej uroczystości w murach naszej uczelni ilustrując go slajdami. Wyjaśnił również rangę tego zaszczytu,

którym od początku istnienia uczelni cieszy się do chwili obecnej 92 wybitnych przedstawicieli nauki i mężów stanu.

Następnie, w imieniu Dziekana Wydziału Górnictwa i Geoinżynierii, prof. Piotr Czaja przedstawił powody, dla których rada tego wydziału zapoczątkowała proces przyznania doktoratu honoris causa prof. Shuvalowoi. Polską wersję wystąpienia prezentujemy poniżej. Kolejne wystąpienie to prezentacja laudacji opracowanej przez prof. Macieja Mazurkiewicza z Wydziału Górnictwa i Geoinżynierii. Ze względu na Jego nieobecność na uroczystości tekst laudacji przedstawił Prorektor AGH prof. Antoni Cieśla (tekst polskiej wersji laudacji zamieszczony poniżej). Kulminacyjnym momentem było odczytanie w obydwu językach – polskim i rosyjskim – przez przewodniczącego delegacji prorektora prof. Kazimierza Jelenia tekstu uchwały Senatu AGH z dn. 28 listopada 2007 r., przyznającej 93 tytuł doktora Honoris Causa prof. J.V. Shuvalowoi. Zebrani przyjęli decyzję owacją na stojąco. Następnie laureat ubrany w togę członków Senatu AGH został udekorowany „Epitogium”, otrzymując jednocześnie oprawny w ramę dyplom doktora honoris causa, bullę z rosyjską wersją tekstu laudacji oraz pamiątkowy medal i liczne upominki.

Na zakończenie honorowy doktor wygłosił krótkie przemówienie, w którym wyraził swoją wielką wdzięczność Senatowi AGH, oraz władzom swojej uczelni. Zaznaczył wyraźnie, że wyróżnienie takie mogło otrzymać przed nim wielu innych uczonych z uczelni w Sankt Petersburgu, gdyż jest ona najstarszą w Rosji i drugą w świecie uczelnią górnictwem i geologicznymi. Swoje wystąpienie Honorowy doktor AGH zakończył wierszem

Siwe kamienie Krakowa napisanym specjalnie na tę okoliczność. Oto jego tekst w przekładzie pań Grażyny Cieśli i Teresy Głównki.

Siwe kamienie Krakowa,
w oknach Sukiennic ognie
jesteście dla mnie jak krewni:
jak bracia i siostry moje.

Spotkałem Was dawno wiosną,
gdy byłem jeszcze młody
i dalej jesteście ze mną
– siwym, jak te kamienie.

Cieszę się każdym spotkaniem
coraz mi bliższych przyjaciół
i wierzę, że znów przyjdzie wieczór
spotkania w dawnym Krakowie.

Siwe kamienie Krakowa
pod pieczęcią Matki Boskiej.
Dziękuję drohowie moi
za jasne chwile radości!

Uroczystość zakończyła się gratulacjami i życzeniami dla Laureata, które w pierwszej kolejności złożyli członkowie delegacji Senatu AGH, a następnie wraz z wiązką czerwonych róż Pani Prorektor prof. Natalia V. Pashkiewich, i zgromadzeni na uroczystości współpracownicy i przyjaciele.

Naszemu Drogiemu Laureatowi – najmłodszemu Doktorowi Honoris Causa AGH wszyscy składamy gratulacje, podziękowania za lata współpracy i najszczerze życzenia: długich lat życia w dobrym zdrowiu, dalszych sukcesów naukowych, pogody ducha i mnóstwa dobrych wierszy odzwierciedlających – jak te napisane dotychczas – radość życia, siłę przyjaźni i potęgę ludzkiej dobroci.

dr hab. inż. Piotr Czaja prof. nadzw.

**Magnificencjo,
Wysoki Senacie,
Wielce Szanowny Doktorze honoris causa,
Szanowni Państwo**

Wielkim zaszczytem i wyróżnieniem było powierzenie mi przez wysoki senat obowiązków promotora w dzisiejszej uroczystości nadania godności doktora honoris causa Akademii Górniczo-Hutniczej jednemu z najwybitniejszych górników – uczonych rosyjskich, profesorowi Instytutu Górniczego w Sankt Petersburgu, **Jurijowi Wasilewiczowi Szuwałowowi**, wielkiemu przyjacielowi naszej Uczelni, orędownikowi i organizatorowi współpracy obu jednostek. Jego osiągnięcia są tak imponujące, że przyjmując zaszczyt przygotowania laudacji stanąłem przed znacznym wyzwaniem, miłym, ale trudnym. Stąd wielce czcigodny doktorze, szanowni państwo, wybaczenie jeśli nie w pełni się z niego wywiązałem.

Zacznę od przypomnienia milowych dat w życiorysie naszego gościa. Profesor Jurij Wasilewicz Szuwałow urodził się 5 sierpnia 1940 roku w swym ułomianym mieście Sankt Petersburgu, wtedy zwanym Leningradem. W trudnych latach powojennych ukończył szkoły następnie wstępując na studia do Leningradzkiego Instytutu Górniczego imienia Plechanowa. Miało to miejsce w 1957 roku. Dyplom uzyskał w 1962 roku, legitymując się specjalnością „Technologia kompleksowej mechanizacji podziemnej eksploatacji złóż kopalin użytecznych”. Sześć lat później, to jest w 1968 roku w macierzystym instytucie obronił pracę doktorską poświęconą swemu ułomianemu zagadnieniu, problemowi eksploatacji w warunkach wiecznej zmarzliny. Nosiła ona tytuł: *Badania stateczności obudowy i filarów ochronnych przy eksploatacji złóż węglowych w warunkach wiecznej zmarzliny*. Habilitował się w 1987 roku. Pozostając wierny tematyce eksploatacji za kolemb podbiegunowym przedstawił pracę pt. *Wykorzystanie naturalnych i wtórnych zasobów ciepła i zimna w układach regulacji komfortu cieplnego w kopalniach podziemnych i odkrywkowych Północy*. Dwa lata później, to jest w 1989 roku został profesorem. W 1997 roku został członkiem rzeczywistym Akademii Nauk Górniczych oraz Rosyjskiej Akademii Nauk Przyrodniczych. Kilka lat później został powołany w skład Międzynarodowej Akademii Nauk o Ekologii, Bezpieczeństwa Człowieka i Natury oraz Akademii Wynalazczości. W swej karierze naukowej przechodzi wszystkie szczeble. Obecnie kieruje Katedrą Bezpieczeństwa Produkcji i Ochrony Wyrobisk. Cały czas pracuje w swym Instytucie Górniczym.

Profesor Szuwałow, znany jest przede wszystkim jako jeden z współtwórców i filarów nowego kierunku w naukach górniczych, a mianowicie „termofizyki górniczej”, zwłaszcza problematyki eksploatacji w górotworze o temperaturze ujemnej.

Swe zainteresowania naukowe najpierw jednak związał z klasyczną geomechaniką złóż węgla i skał im towarzyszących. Już w okresie studiów, w ramach studenckiego ruchu naukowego zajmował się modelowaniem w geomechanice. Wyniki prac publikował w na konferencjach i sympozjach.

Jak wspominałem, pierwsze związki profesora z wieczną zmarzliną pojawiły się podczas przygotowania rozprawy doktorskiej, kiedy to prowadził badania techniczne w kopalniach Kołomy i Jakutii. Zajął się problemami stateczności wyrobisk. W 1974 roku powstała nie tylko praca doktorska ale i monografia, której profesor był współautorem.

W trudnych warunkach geologicznych, gdzie z jednej strony mamy do czynienia z wiecznie zmarzniętą skałą, a z drugiej z wysokotemperaturowym złożem, dzisiejszy doktor honoris causa, sformułował ideę maksymalnego wykorzystania w procesach technologicznych naturalnych i wtórnych zasobów ciepła. Została ona wykorzystana w oryginalnych układach technologicznych regulacji reżymu cieplnego w urządzeniach i budowach

podziemnych. Wykorzystanie, wtedy jeszcze tak nie określanej, „energii czystej” zmniejszyło udział energii konwencjonalnej o 25 do 50%. Efektem badań, oprócz wdrożeń w kopalniach Norylska i tunelach Bajkalsko-Amurskiej Magistrali Kolejowej, była wspomniana praca habilitacyjna, sześć skryptów i monografia.

Kolejny etap dociekań docenta Szuwałowa to uogólnienie uzyskanych wyników. Rozważając zjawiska zachodzące w górotworze naruszonym eksploatacją, tak przez kopalnie podziemne jak i odkrywkowe, podejmuje próbę zamodelowania zjawisk z zakresu aero-hydro-temodynamiki. Wartości użytkarne rozważanych zagadnień powodują, że badania zostają włączone w programy federalne, regionalne i branżowe. Ich wyniki stanowią podstawę do zmian w przepisach dotyczących bezpieczeństwa pracy oraz wdrożone w kopalniach węgla Donbasu, Workuty, Kuzbasu. Rozpowszechnienie wdrożeń obejmuje eksploatację gazu i ropy naftowej. Są one również wykorzystywane w budownictwie podziemnym, przy wykonywaniu tuneli i innych obiektów nie związanych górnictwem. Praktyczne osiągnięcia profesora zainteresowały praktyków z innych krajów. Wdrażane zostały między innymi w Estonii.

Profesor nieprzerwanie publikuje swe osiągnięcia, przygotowuje skrypty i monografie. Był autorem lub współautorem 34 zwartych pozycji wydawniczych. Wśród nich są podręczniki dotyczące podstaw nauki takie jak *Termodynamika czy Bezpieczeństwo i higiena pracy*. Dalej są publikacje stanowiące podsumowanie pewnego zakresu wiedzy z dużym merytorycznym wkładem profesora, jak *Termofizyczne aspekty eksploatacji złóż czy Komfort cieplny głębokich kopalń rud*. Są wreszcie pozycje dotyczące pewnych rejonów, bardzo mocno związane z technologiami. Do tych ostatnich należą *Racjonalne wykorzystywanie paliwowo energetycznych surowców Północno Zachodniego regionu czy Produkcja brykietów na podstawie lokalnych źródeł paliwa w obwodzie Leningradzkim*. Już, z tych kilku przytoczonych tytułów widać, że działalność edytorska profesora, obejmująca przygotowywanie monografii, podręczników i skryptów znacznie wychodziła poza podstawowy zakres jego zainteresowań naukowych – termofizykę górniczą. Obejmuje również ekologię, technikę eksploatacji złóż, bezpieczeństwo pracy w kopalniach, racjonalną gospodarkę paliwami.

Wszechstronność zainteresowań naukowych naszego doktora honoris causa potwierdzają jego osiągnięcia innowacyjne. Lista patentów, projektów, wzorów użytkowych, których profesor był autorem lub współautorem liczy kilkadziesiąt pozycji. Znajdują się tutaj rozwiązania związane z termofizyką, takie jak specjalne obudowy przystosowane do współpracy z górotworem posiadającym temperaturę ujemną, rozwiązania pomagające stworzeniu odpowiedniego komfortu cieplnego dla załóg kopalń północy. Są projekty nowych lamp górniczych, technik przeciwdziałania wybuchom pyłu węglowego, urządzenia do produkcji piany gaśniczej, a więc rozwiązania służące poprawie stanu bezpieczeństwa. Są również rozwiązania z innych obszarów górnictwa, jak produkcja brykietów, nowych systemów wydobycia czy oryginalnych sposobów wymiany gruntów. Studiowanie ich ucy pokory wobec osiągnięć innych.

Rozwój badań realizowanych przez profesora związany był z kształceniem młodej kadry, tworzeniem własnej szkoły naukowej. Sprzyjało temu objęcie kierownictwa Katedry Ekologii, Aerologii i Ochrony Pracy. Imponujące są osiągnięcia w tym zakresie. Dwudziestu ośmiu wypromowanych doktorów i piętnastu doktorów habilitowanych, to można żartobliwie powiedzieć, „naukowe dzieci” profesora. Dziś każdy z nich dokłada własną cegielkę do gmachu, pod który fundamenty budował nasz doktor honoris causa, a który nazywa się termofizyka górnicza. Jego wkład w ów fundament, to wspomniane monografie i podręczniki, a także 400 publikacji i 44 patenty. O zakresie badań prowadzonych pod kierunkiem profesora Jurija Wasilewicza Szuwałowa przez jego

for. arch. autora

szkolę świadczą setki tysięcy dolarów wydawanych na nie corocznie.

Jest oczywiste, że osiągnięcia profesora były honorowane wcześniej. Są one przecież niezwykle ważne tak dla nauki rosyjskiej jak i światowej. Jurij Szuwałow bierze udział w pracach rad naukowych innych jednostek, jest członkiem redakcji czasopism naukowych. Do wymienionych wcześniej członkostw w krajowych Akademiach Nauk dochodzi tytuł profesora Europejskiej Asocjacji Uniwersytetów Technicznych.

Nasz doktor od lat siedemdziesiątych ubiegłego wieku podejmuje międzynarodową współpracę naukową. Rozpoczyna ją staż w Uniwersytecie technicznym w Klaustal. Dziś utrzymuje ścisłą współpracę naukową z ośrodkami w Niemczech, Polsce, Rumunii, Finlandii, Kubie, Stanach Zjednoczonych.

Podjęciem 28 listopada uchwałę o nadaniu profesorowi Szuwałowowi godności doktora honoris causa AGH senat uczelni podkreślił jego wkład w naukę europejską. Staralem się to zaprezentować w swoim dotychczasowym wystąpieniu. Drugą, wyróżnioną przez Senat działalnością profesora jest jego współpraca z naszą uczelnią, a w szczególności z Wydziałem Górnictwa i Geoinżynierii. Współpraca owocująca przede wszystkim na polu najważniejszym dla szkoły wyższej, to jest na polu współpracy studentów i pracowników. Rozpoczęła się ona w latach siedemdziesiątych ubiegłego wieku kiedy profesor Jurij Wasilewicz rozpoczął działalność we władzach Leningradzkiego Instytutu Górniczego, a w szczególności, kiedy w 1982 roku został dziekanem Wydziału Górniczego. Liczna rzesza naszych studentów zawdzięcza mu możliwość zapoznania się z pracami petersburskiego Instytutu podczas, jak ją wtedy nazywaliśmy, „bezdewizowej wymiany studentów”, organizowanej w ramach wakacyjnych praktyk. Krótko i długoterminowe staże naukowe odbywali w Leningradzkim Instytucie nasi pracownicy, będący dziś profesorami AGH. Oni i ich rozwój naukowy świadczą o prawidłowości podejmowanych wtedy działań, mimo, że schyłkowe czasy tamtej epoki ani dla nas ani dla, że zacytuję Mickiewicza „Przyjaciół Moskali”, nie były łatwe do współpracy. Owocowała ona wspólnymi publikacjami dotyczącymi metod projektowania i wykonywania wyrobisk górniczych, mechanizacji górnictwa, przeróbki kopalni.

Okrzepienie po przemianach ustrojowych pozwoliło na podniesienie naszej współpracy na poziom wyższy. Kolejny raz stojący na czele swojego Wydziału dziekan Szuwałow sprawił, że kontakty jego jednostki z Akademią Górniczo-Hutniczą, poszerzone zostały o współpracę z kolejnymi naszymi wydziałami: Wiertnictwa Nafty i Gazu oraz Zarządzania. W tradycyjnej, „Barbórkowej” Studenckiej Sesji Naukowej, od 2000 roku, bierze

udział kilkudziesięciu osobowa delegacja studentów z Sankt Petersburga. Nasi studenci, doktoranci i asystenci biorą udział w Międzynarodowej Sesji „Młodych Uczonych” organizowanej corocznie w tym pięknym mieście nad Newą. Mają tam okazję porównać się z młodymi naukowcami z wielu krajów świata. Mają też okazję do przygotowania wspólnych, międzynarodowych publikacji. Władze naszych wydziałów górniczych podjęły decyzję o regularnej wymianie publikacji. Dziekan Szuwałow zaszczycił nas wejściem do komitetu redakcyjnego naszych wydawnictw. Mamy nadzieję Panie Profesorze, że dzisiejsza uroczystość kontakty te umocni i poszerzy.

Panie Rektorze, Wysoki Senacie, Szanowni Państwo! Nie sposób, omawiając sylwetkę naszego doktora honorowanego, nie wspomnieć o jego wkładzie w rozwój jego macierzystego Instytutu Górniczego, o jego licznych wyróżnieniach dokumentujących tę działalność. Między innymi dzięki usilnej pracy pracownika i dziekana Szuwałowa, petersburski instytut jest dzisiaj w czołówce instytutów górniczych Europy. Społeczność naukowców rosyjskich i światowych oraz władze Rosji, uhonorowały jego działalność kilkudziesięcioma wyróżnieniami. Nie sposób w takim wystąpieniu wymienić wszystkich. Są wśród nich order państwowy, medale okolicznościowe, medale uzyskiwane za konkretne osiągnięcia naukowe na wystawach międzynarodowych. Są wśród nich również te nadawane przez władze naszej uczelni i mojego wydziału.

Nasz doktor honoris causa jest również, a może mając na uwadze powinności wyższy uczelni, przede wszystkim doskonałym dydaktykiem. O kilkunastu przygotowanych skryptach wspominałem. Tworzy nowe kierunki studiów i specjalności, w tym najbliższą mojej skromnej osobie „Inżynierię środowiska”. Tworzy nowoczesne laboratoria komputerowe i laboratoria specjalistyczne na takim poziomie wyposażenia, że zazdrozczą ich nasi studenci i pracownicy. Jest niezwykle lubiany przez studentów, czego doświadczamy w czasie wspólnych kontaktów.

Zbliżając się do końca mego wystąpienia raz jeszcze proszę szanownego doktora honoris causa o wybaczenie, że ograniczony czasowymi ramami naszej dzisiejszej uroczystości musiałem przyjąć pewien poziom ogólności.

Wielce Szanowny Profesorze. Jesteśmy dumni, że wchodzisz do grona naszych doktorów honoris causa. Prosimy o przyjęcie insygniów związanych z tą godnością jako wyrazów naszej wdzięczności za wszystko czego dokonałeś dla dobra nauki i współpracy naszych uczelni. Korzystając z przywileju bycia laudatorem pozwolę sobie pierwszy przekazać gratulacje i najlepsze życzenia.

prof. dr hab. inż. Maciej Mazurkiewicz

Rachunkowość w otoczeniu nowych technologii

międzynarodowa konferencja naukowa

W dniu 15 września 2008 roku w Centrum Wystawienniczo-Konferencyjnym Zamku Królewskiego na Wawelu odbyła się międzynarodowa konferencja naukowa pt. „Rachunkowość w otoczeniu nowych technologii”. Organizatorem Konferencji był Wydział Zarządzania AGH. Zaproszenie do współpracy przy organizacji konferencji przyjęły: firma Comarch SA, Browar Żywiec SA, Wydawnictwo C.H. Beck oraz Monitor Rachunkowości i Finansów.

Celem Konferencji było stworzenie forum wymiany poglądów na temat powiązań między rozwojem nowoczesnych technologii, a zmianami w rachunkowości finansowej i zarządczej. Tematyka prezentowanych referatów dotyczyła zarówno wpływu rozwoju nowych technologii informacyjnych na rachunkowość, jak również zastosowań rachunkowości finansowej i zarządczej w branżach nowych technologii. Tematyka konferencji została celowo określona bardzo szeroko, tak by umożliwić włączenie się do dyskusji specjalistów z zakresu rachunkowości finansowej, rachunkowości zarządczej, technologii informatycznych oraz zarządzania. We współczesnych organizacjach, a w branżach nowych technologii szczególnie, istotną rolę odgrywają projekty. Z tego powodu w programie konferencji problematyce rachunkowości w projektach i projektów w rachunkowości poświęcona została specjalna sesja pt. „Projects and accounting”.

Program Konferencji był bardzo urozmaicony i obejmował pięć odrębnych sesji. W trakcie pierwszej sesji plenarnej referaty przedstawili zaproszeni goście z zagranicy. Profesor Sonja Gallhofer oraz profesor Jim Haslam ze Szkocji

zaprezentowali wyniki swoich badań w zakresie wpływu popularyzacji Internetu na rozwój rachunkowości, ze szczególnym uwzględnieniem potencjalnych korzyści i zagrożeń z tym związanych. Drugie wystąpienie przygotowane przez profesora Andersa Söderholma z Mid Sweden University ze Szwecji dotyczyło problematyki ewolucji podejścia do zarządzania projektami.

Druga sesja plenarna prezentowała wyniki badań w zakresie rachunkowości prowadzonych w polskich ośrodkach akademickich. Referaty wygłosili profesor Halina Buk z Akademii Ekonomicznej w Katowicach, profesor Edward Nowak z Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu oraz dr inż. Monika Łada z Wydziału Zarządzania AGH. W ramach następnych sesji realizowanych równolegle prezentowane były referaty przygotowane przez gości z krajowych i zagranicznych ośrodków akademickich. Udział w sesjach wzięli badacze akademicki ze Szwecji, Irlandii, Wielkiej Brytanii oraz Polski. Bardzo interesującym punktem programu była prezentacja pod tytułem „Nowoczesne technologie w praktyce biznesowej na przykładzie produktów CDN COMARCH” prowadzona przez panią Lucynę Chwesiuk reprezentującą sponsora konferencji firmę Comarch SA.

Spotkanie na Wawelu przebiegało nie tylko w pięknym otoczeniu, ale również w bardzo miłej atmosferze. Konferencja stała się doskonałą okazją do wymiany międzynarodowych doświadczeń na temat wpływu wykorzystania nowoczesnych technologii na praktykę oraz teorię rachunkowości. Poważna dyskusja prowadzona w trakcie sesji, w przerwach przenosiła się do kularów, gdzie dzięki sponsorowi konferencji Browarowi Żywiec

uczestnicy mogli dyskutować również w znacznie bardziej nieformalnej atmosferze.

Trwałym efektem konferencji jest przygotowana monografia pod tytułem „Rachunkowość w otoczeniu nowych technologii”. Wydanie tego dwujęzycznego opracowania zapewniło wydawnictwo C.H. Beck. Po zakończeniu konferencji książka trafi na stałe do oferty handlowej wydawnictwa i będzie ogólnie dostępna. Dzięki temu dyskutowane problemy będą mogły znaleźć znacznie szerszy odbiór.

Imprezą towarzyszącą Konferencji było zorganizowane w dniu 17 września 2008 roku na Wydziale Zarządzania, międzynarodowe seminarium naukowe. W programie Seminarium znalazły się dwa wystąpienia. Pierwsze pt. „Critical and Social Analysis: An Introduction” prezentowane było przez profesor Sonię Gallhofer i profesora Jima Haslama ze School of Accounting and Finance, University of Dundee. Druga prezentacja pt. „The double nature of projects in ICT-induced organizational renewal and change” przeprowadzona została przez doktora Henrika Linderotha, z Umeå School of Business ze Szwecji. Seminarium stało się okazją dla pracowników Wydziału Zarządzania do zapoznania się z wynikami badań prowadzonych w zaprzyjaźnionych ośrodkach badawczych.

Zorganizowana w tym roku konferencja oraz seminarium naukowe stanowią ważny element bardzo intensywnie prowadzonej na Wydziale Zarządzania działalności naukowej i dydaktycznej w obszarze rachunkowości. Liczne publikacje naukowe z zakresu rachunkowości finansowej i zarządczej, wydawane w ogólnopolskich wydawnictwach podręczniki i zbiory zadań oraz funkcjonujące trzy bardzo popularne kierunki studiów podyplomowych z tego zakresu to – wraz z relacjonowanymi wydarzeniami – potwierdzenie pozycji Wydziału Zarządzania jako ośrodka zajmującego się problemami współczesnej rachunkowości.

☞ **Monika Łada**

Profesor Sonja Gallhofer i profesor Jim Haslam w trakcie prezentacji na sesji plenarnej.

Dyskusje w kularach – goście ze Szwecji, profesor Anders Söderholm i doktor Henrik Linderoth.

Rozwój pomocy i usług dla studentów...

VII Polsko-Niemieckie Kolokwium „Rozwój pomocy i usług dla studentów w polskich i niemieckich uniwersytetach w okresie przemian w szkolnictwie wyższym” – AGH, 1–5 lipca 2008 r.

Sfera spraw studenckich (m.in. pomoc materialna, miejsca w domach studenckich) należy do istotnego obszaru działania każdej uczelni. W obowiązującej regulacji prawnej, kwestie te technicznie rozwiązywane są różnie w różnych szkołach wyższych. Rozwiązywane są też różnie w różnych krajach.

Tradycją stała się już wymiana doświadczeń w rozwiązywaniu problemów w sferze spraw studenckich, pomiędzy

odbyło się już sześć (przemienne w Polsce i Niemczech). Ostatnie odbyło się w Wuppertalu w 2006 r. i poświęcone było sprawom infrastruktury (socjalnej, gospodarczej i kulturalnej) szkolnictwa wyższego w Polsce i Niemczech. Tam też zapadła decyzja, że kolejne kolokwium odbędzie się w Polsce. Skoro tak, to było oczywiste, że w Krakowie i że gospodarzem spotkania powinna być Akademia Górniczo-Hutnicza (bardzo

towarzyszącą edukacji na poziomie wyższym. Celem Kolokwium było zapoznanie uczestników z nowymi rozwiązaniami w tym zakresie oraz wypracowanie wspólnych wniosków mających na celu poprawę współpracy bilateralnej. Uczestnikami Kolokwium byli (tradycyjnie) również przedstawiciele ministerstw szkolnictwa wyższego Polski i Niemiec, dzięki czemu oddziaływanie forum miało dużo większy zasięg i znaczenie. W krakowskim Kolokwium udział wzięła pani Minister, prof. dr hab. Grażyna Praweńska-Skrzypek (MNIŚW). Termin Kolokwium w Krakowie przypadł na okres intensywnych zmian w szkolnictwie wyższym, wynikających zarówno z wdrażania procesu bolońskiego, jak i zmian w wewnętrznej polityce obu krajów. Akademia Górniczo-Hutnicza jako

Polską, a Niemcami, w ramach bilateralnych spotkań nazwanych kolokwiami. Wynikiem współpracy z centralą Deutsches Studentenwerk w Bonn są liczne kontakty pomiędzy polskimi uczelniami i Studentenwerkami (organizacjami zapewniającymi studentom w Niemczech usługi na polu socjalnym, gospodarczym, kulturalnym oraz zdrowotnym). W 2007 roku powołano po stronie polskiej komitet ds. kontaktów z centralą Deutsches Studentenwerk, dzięki czemu stworzone zostało właściwe forum do koordynacji współpracy bilateralnej. Główną formą tej współpracy jest cyklicznie organizowane kolokwium. Takich kolokwium

aktywnie na polu współpracy polsko-niemieckiej w tym obszarze działa prof. Jan Falkus – Pełnomocnik Rektora ds. Współpracy z Uczelniami Niemieckimi).

Tak też się stało. Przygotowaliśmy to spotkanie z należytą starannością. Spotkanie odbyło się w dniach 1–5 lipca 2008 r.

Hasło VII Polsko-Niemieckiego Kolokwium brzmiało: „Rozwój pomocy i usług dla studentów w polskich i niemieckich uniwersytetach w okresie przemian w szkolnictwie wyższym”, a spotkanie stało się cennym forum wymiany informacji i idei związanych z szeroko rozumianą infrastrukturą

organizator, koordynowała zarówno merytoryczne przygotowania do Kolokwium, jak i jego oprawę kulturalną. Kraków jest miastem, które stwarza doskonałe możliwości w zakresie prezentowania zarówno kultury, jak i historii Polski, jest także niekwestionowaną stolicą studentów. W związku z powyższym plan Kolokwium przewidywał zapoznanie uczestników z warunkami życia polskich studentów, z dostępną bazą kulturalną i sportową oraz z bieżącymi problemami życia akademickiego. Jeszcze przed oficjalnym otwarciem Kolokwium, jego uczestnicy zapoznali się z infrastrukturą studencką w Akademii. Pokazaliśmy więc

w Miasteczku Studenckim AGH akademiki, dostępność dla studentów do usług, transportu, obiektów sportowych, klubów studenckich, stołówek, służby zdrowia, itp. Uczestnicy szczególnie zwiedzili Centrum Sportu, no i oczywiście Basen. Nie ukrywam, że podziw dla naszej bazy studenckiej był ogromny (i to nie tylko ze strony uczestników niemieckich, ale także polskich). Proszę wierzyć, że dało nam to – organizatorom – wielką satysfakcję. Nasz potencjał w tym względzie ustawił nas w roli bardzo poważnego partnera. W ramach Kolokwium zaplanowaliśmy także wycieczki po najciekawszych zakątkach Krakowa połączone ze zwiedzaniem wybranych obiektów historycznych.

Uroczystego otwarcia Kolokwium w Auli dokonał JM Rektor AGH, prof. Antoni Tajduś. Uczestnicy tej ceremonii mogli wysłuchać przemówienia Pani Minister, prof. dr hab. Grażyny Prawelskiej-Skrzypek, które oparła na następujących тезach:

- planowane zmiany finansowania działalności uczelni ze szczególnym u względnieniem studenckiej sfery socjalnej;
- ocena unifikacji prawa w ramach UE w zakresie szkolnictwa wyższego;
- najnowsze dane statystyczne dotyczące kosztów i efektywności studiów wyższych w Polsce;
- ocena programów międzynarodowej wymiany studenckiej ze szczególnym uwzględnieniem dynamiki zmian;
- identyfikacja głównych problemów współistnienia państwowych i prywatnych szkół wyższych;

przedstawienie założeń kierunkowych zmian.

Merytoryczny zakres tematyczny Kolokwium zdefiniowany został na spotkaniu grup roboczych z Polski i Niemiec w dniu 9.11.2007 r. we Wrocławiu.

Przyjęto na nim program, który był realizowany podczas obrad Kolokwium, a który obejmował następujące grupy zagadnień:

- 1) Stan aktualny i potrzeby rozwoju systemu pomocy i usług dla studentów w Polsce i w Niemczech, na tle sytuacji w UE i na świecie w zakresie szkolnictwa wyższego (w tym punkcie swoje wystąpienia mieli przedstawiciele ministerstw obu państw).
- 2) Praktyczne problemy zapewnienia równości dostępu do wyższego wykształcenia:
 - koszty studiowania,
 - odpłatność za studia w Polsce i w Niemczech,
 - studiowanie z dziećmi,
 - domy studenckie – koszty prowadzenia, ograniczenia prawne, oszczędność energii.
- 3) Mobilność jako główny czynnik rozwoju europejskiej przestrzeni szkolnictwa wyższego:
 - opieka nad studentami zagranicznymi, w tym współpraca z ESN i innymi organizacjami studenckimi w tym zakresie,
 - wymiana studencka na przykładzie polskiej uczelni wyższej (AGH),
 - infrastruktura i procedury obsługi studentów zagranicznych w Polsce

i w Niemczech (oraz w innych krajach – np. CampusFrance: New Quality Services Charter for foreign students).

- 4) Warunki życia i problemy studentów – pomoc instytucjonalna:
 - uzależnienia,
 - zdrowie psychiczne studentów,
 - poradnictwo medyczne i psychologiczne,
 - opieka nad studentami niepełnosprawnymi,
 - zajęcia sportowe.
- 5) Współpraca partnerska pomiędzy Studentenwerkami i uczelniami polskimi (przykłady).

Kolokwium zakończyło się dyskusją panelową, która podsumowała obrady konferencji. Hasło przewodnie dyskusji panelowej brzmiało: „Aktywność studentów w sferze pomocy materialnej i sprawach studenckich (ramy prawne aktywności studentów w procesach decyzyjnych, uprawnienia decyzyjne studentów a odpowiedzialność, zasady dofinansowywania i wspierania aktywności studenckiej)”.

Obrady konferencji odbywały się w nowej, pięknej i dobrze wyposażonej sali Katedry Telekomunikacji, w paw. D-6.

Na zakończenie konferencji podjęto decyzję, że kolejne kolokwium odbędzie się w roku 2010 w Rostoku w Niemczech.

Materiały konferencji dostępne są na stronie <http://www.dp.agh.edu.pl/home>.

dr hab. inż. Antoni Cieśla, prof. nadzw.
Prorektor AGH ds. Kształcenia w kadencji 2005–2008

Arkadia po generalnym remoncie

Budynek przy ul. Tokarskiego 6 o wdzięcznej nazwie „Arkadia”, przez długie lata służył jako tzw. pólśanatorium. W tym roku zmienia się jego funkcja, już kwaterują się tam pierwsi studenci i od tego roku akademickiego będzie służył jako klasyczny dom studencki.

„Arkadia” przeszła generalny remont i zamiast tradycyjnych dziesiątek obecni mieszkańcy będą mogli korzystać z pokoi dwu osobowych, z których każdy wyposażony jest we własny węzeł sanitarny (252 miejsca). DS 17 wyposażony jest w: kuchnię na każdym piętrze, pralnię, salę TV i lektorium na parterze, pomieszczenie klubowe i rowerownię w piwnicy, instalację przeciwpożarową SAP (system ostrzegania pożarowego) i DSO (dźwiękowy system ostrzegania), sieć komputerową, sieć TV kablowej, telefony z funkcją domofonu.

Diametralnej zmianie uległo też otoczenie „Arkadii”. Eleganckie trawniki i klomby oraz pięknie odremontowany parking.

Jednak z parkowaniem aut po drugiej stronie ulicy Piastowskiej jest niemały problem. Wiadomo już jednak, że

opracowana jest już koncepcja dużego parkingu przy ulicy Tokarskiego i być może już niedługo problem ulegnie zdecydowanej poprawie.

ZS

fol. ZS

Polski inżynier w Kraju i na Świecie

W dniu 5 września 2008 roku w nowo oddanym Centrum Dydaktyki Akademii Górniczo-Hutniczej, odbyło się I Sympozjum pt. „Polski inżynier w kraju i na świecie”, które zorganizowane zostało w ramach II Kongresu Towarzystw Naukowych na Obczyźnie.

Kongres zorganizowany został przy współpracy Akademii Górniczo-Hutniczej ze Stowarzyszeniem „Wspólnota Polska”, Państwową Akademią Nauk (PAU) oraz Uniwersytetem Jagiellońskim.

W II Kongresie Polskich Towarzystw Naukowych na Obczyźnie uczestniczyło ponad 70 naukowców m.in. z Belgii, Francji, Niemiec, Szwecji, Wielkiej Brytanii, USA, Kanady, Ukrainy i Białorusi.

Kongres, trwający 4 dni, zakończył się w niedzielę 7 września.

Sympozjum zostało objęte honorowym patronatem Premiera Waldemara Pawlaka oraz Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego prof. Barbary Kudryckiej.

Wydarzenie poprzedzone zostało przekazaniem przez Stowarzyszenie Techników Polskich w Wielkiej Brytanii (STP), na ręce JM Rektora AGH, Pana prof. Antoniego Tajdusia, monografii pt. „Wychowankowie Akademii Górniczej w Krakowie na Obczyźnie”.

W trakcie uroczystości odbywających się w Auli Głównej AGH miało miejsce także uroczyste przekazanie JM Rektorowi AGH, Panu prof. A. Tajdusiowi i Prorektorowi ds. Współpracy i Rozwoju AGH, prof. Jerzemu Lisowi przez mgr inż. Janusza Ptaka, Prezesa Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Polskich we Francji, medali pamiątkowych z okazji obchodów 90-lecia istnienia stowarzyszenia.

Przedmiotem prezentacji i dyskusji przeprowadzonych w ramach I Sympozjum były zagadnienia związane z kształceniem inżynierów dla potrzeb nowych technologii, współpraca pomiędzy uczelniami, a przemysłem, a także rola stowarzyszeń naukowo-technicznych w rozwoju gospodarczym kraju. Przedstawiciele amerykańskich stowarzyszeń technicznych przedstawili uwagi do proponowanej reformy uczelni technicznych oraz wskazali modele wykorzystania nowoczesnych, amerykańskich technologii w różnych dziedzinach gospodarki.

Wygłoszono prelekcje o następującej tematyce:

- Uwagi do proponowanej reformy uczelni technicznych w świetle doświadczeń amerykańskich – prof. Andrzej Nowak, Wiceprezes ds. Programowych Rady Polskich Inżynierów w Ameryce Północnej;
 - Bezpieczeństwo elektrowni jądrowej – dr Kazimierz Jagiełło, Prezes Rady Polskich Inżynierów w Ameryce Północnej;
 - Rozwój nowych rozwiązań metalurgicznych dla przemysłu lotniczego – mgr inż. Mirosław Niedziński, Wiceprezes Rady Polskich Inżynierów w Ameryce Północnej;
 - Zaawansowane technologie w nowoczesnych układach sterowania – mgr inż. Leszek Szalek, Dyrektor ds. Kontaktów w Kalifornii Rady Polskich Inżynierów w Ameryce Północnej, Prezes CEO Cito Systems Inc.;
 - Współczesne trendy w amerykańskim przemyśle helikopterowym – dr inż. Janusz Romański, Dyrektor ds.
- Wdrożeń Rady Polskich Inżynierów w Ameryce Północnej;
 - Wirtualny Proces Produkcyjny dla Przemysłu Wydobywczego i Przerobczego – dr Wirgiliusz Szaruga;
 - Dzieło SITPF na rzecz Polonii francuskiej – mgr inż. Janusz Ptak, Prezes Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Polskich we Francji;
 - Rola Stowarzyszeń naukowo-technicznych w rozwoju innowacyjnej gospodarki – dr inż. Wojciech Ratyński, Prezes Zarządu Głównego FSNT–NOT;
 - Kształcenie inżynierów dla potrzeb nowych technologii – prof. Jerzy Lis, Prorektor ds. Współpracy i Rozwoju AGH;
 - Migracje z Polski przed i po 1 maja 2004 r. – dr Paweł Kaczmarczyk, Uniwersytet Warszawski;
 - Stan nauczania języka polskiego w Niemczech w świetle zapisów polsko-niemieckiego traktatu z 17 czerwca 1991 r. – prof. Piotr Małoszewski, Konwent Organizacji Polskich w Niemczech;
 - Polski inżynier w Europie wczoraj, dziś i jutro – mgr inż. Marek Piekarski, Sekretarz Generalny Europejskiej Federacji Polonijnych Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych;
 - Adaptacja i kariera polskiego inżyniera w Ameryce Północnej – dr Kazimierz Jagiełło, Prezes Rady Polskich Inżynierów w Ameryce Północnej;
 - Warunki życia i pracy polskich migrantów w Norwegii. Studium przypadku Polaków w Oslo – mgr Joanna Napierała, Ośrodek Badań nad Migracjami, Uniwersytet Warszawski;
 - Rudolf Modrzejewski – dr Jan Plachta, Dyrektor Rady Polskich Inżynierów w Ameryce Północnej

Punktem centralnym Sympozjum było uroczyste podpisanie umowy o współpracy AGH z Radą Polskich Inżynierów w Ameryce Północnej (Kanada), przez dr. Kazimierza Jagiełło, Prezesa Rady oraz p. Andrzeja Drzewieckiego, Wiceprezesa Rady oraz ze strony Akademii Górniczo-Hutniczej, przez JM Rektora AGH prof. Antoniego Tajdusia i Prorektora ds. Współpracy i Rozwoju AGH prof. Jerzego Lisa.

Akademia Górniczo-Hutnicza oraz Rada Polskich Inżynierów w Ameryce Północnej wyraziły wolę nawiązania bezpośredniej współpracy naukowej, dydaktycznej oraz konferencyjnej leżącej w sferze zainteresowania Stron. Obustronna współpraca będzie zmierzać do stworzenia warunków do wymiany ekspertyz technicznych oraz pomysłów pomiędzy Akademią, a Radą, a także nawiązywania współpracy dydaktycznej z Uniwersytetami Stanów Zjednoczonych o podobnym profilu.

Rada Polskich Inżynierów w Ameryce Północnej jest formalnym porozumieniem polonijnych stowarzyszeń inżynierskich, działających na obszarze USA i Kanady. Stowarzyszenia wchodzące w skład Rady Polskich Inżynierów są pełnoprawnymi członkami z zachowaniem swojej statutowej niezależności.

Głównymi celami Rady są:

- współpraca między organizacjami członkowskimi, polegająca na

wymianie informacji o działalności i koordynacja działań organizacji technicznych w Ameryce Północnej,

- pomoc polskim inżynierom w Ameryce Północnej poprzez analizowanie potrzeb i możliwości środowiska inżynierskiego, ustalanie strategii działania i koordynowanie realizacji przyjętych programów,
- integracja polskich i polonijnych środowisk technicznych w Kraju i poza jego granicami,
- wzrost prestiżu polskiego inżyniera na obczyźnie, poprzez propagowanie osiągnięć naukowych i technicznych w celu podbudowy zawodowego prestiżu polskiego inżyniera na obczyźnie,
- propagowanie polskich i polonijnych osiągnięć w dziedzinie nauki i techniki,
- popularyzacja idei tworzenia „Galerii Sławy” (Hall of Fame), oraz kultywowanie polskiego dziedzictwa technicznego i historycznego,
- współpraca i pomoc polskim środowiskom technicznym na Wschodzie,
- popieranie współpracy między polskimi i zagranicznymi uczelniami technicznymi oraz tworzenie „bazy danych” wybitnych polskich inżynierów i naukowców osiedlonych w Ameryce Północnej,
- współpraca międzynarodowa w zakresie utworzenia światowej

polonijnej federacji polskich inżynierów.

II Kongres Polskich Towarzystw Naukowych, którego częścią było Sympozjum pt. „Polski inżynier w kraju i na świecie”, zorganizowany przez Akademię Górniczo-Hutniczą, Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”, Polską Akademię Umiejętności oraz Uniwersytet Jagielloński, odbył się w Krakowie w dniach 4-7 września 2008 roku.

Jego celem była zarówno prezentacja dorobku i problemów towarzystw naukowych, jak i nawiązanie współpracy pomiędzy polskimi uczonymi działającymi w różnych krajach i na różnych kontynentach.

Sympozjum pt. „Polski inżynier w kraju i na świecie”, cieszące się dużym zainteresowaniem licznie przybyłych uczestników, skupiło na sobie uwagę przedstawicieli środowiska akademicko-naukowego oraz reprezentantów sektora przedsiębiorców, co pozwala przypuszczać, iż spotkanie to będzie miało wpływ na dalsze i twórcze pogłębianie współpracy obydwu środowisk.

Współorganizator Sympozjum, Centrum Transferu Technologii AGH, pod kierownictwem Pana Dyrektora mgr inż. Tomasza Pyrcia, dziękuje wszystkim uczestnikom za liczny oraz czynny udział w tym wydarzeniu.

✉ Maria Potrawka

Stowarzyszenie „Medycyna Polska”

W dniu 8 lipca 2008 roku, w Sali konferencyjnej Rektoratu AGH, o godzinie 14.00, podpisane zostało porozumienie o współpracy AGH ze Stowarzyszeniem „Medycyna Polska”. Porozumienie podpisane zostało przez Prezesa Zarządu – lek. med. Andrzeja Witka, Członka Zarządu (Sekretarza) dr. Tadeusza Łyczakowskiego oraz ze strony Akademii przez prof. Jerzego Lisa – Prorektora ds. Współpracy i Rozwoju oraz prof. Ryszarda Tadeusiewicza.

Akademia Górniczo-Hutnicza oraz Stowarzyszenie „Medycyna Polska” wyraziły wolę nawiązania bezpośredniej współpracy naukowo-badawczej, dydaktycznej oraz konferencyjnej leżącej w sferze zainteresowania stron. Obustronna współpraca będzie zmierzać do stworzenia płaszczyzny umożliwiającej wykorzystanie potencjału naukowo-badawczego i intelektualnego AGH dla potrzeb Stowarzyszenia „Medycyna Polska”.

Stowarzyszenie „Medycyna Polska” jest koordynatorem klastra „Medycyna Polska Południowy-Wschód”, którego misją jest wspieranie przedsiębiorców, uczelni wyższych, jednostek badawczo-rozwojowych oraz innych instytucji otoczenia biznesu działających w obszarze (branży) medycyny i turystyki poprzez nawiązanie stałej współpracy opartej na transferze wiedzy,

technologii i rozwiązań innowacyjnych pomiędzy członkami klastra przy udziale jednostek samorządu terytorialnego, instytucji otoczenia biznesu, jednostek naukowo-badawczych oraz uczelni wyższych.

Przedmiotowy zakres Porozumienia obejmuje między innymi:

- realizację prac naukowo-badawczych,
- opracowywanie i wdrożenia nowych metod i technologii w zakresie inżynierii biomedycznej,
- prowadzenie konsultacji, wykonywanie ekspertyz i opinii,
- wspólne publikacje wyników prowadzonych badań,
- prowadzenie praktyk studenckich,
- prowadzenie wspólnych seminariów naukowych,
- realizacja wspólnych projektów celowych,
- poszukiwania możliwości oraz wspólnego przygotowywania aplikacji,
- finansowanie projektów edukacyjnych i badawczych,
- wzajemne promowanie działalności.

Koordinatorem porozumienia:

- ze strony AGH jest: dr inż. Jarosław Bulka, Wydział Elektrotechniki, Automatyki, Informatyki i Elektroniki; Katedra Automatyki AGH,
- ze strony Stowarzyszenia „Medycyna Polska”: Piotr Wójcik, Członek Zarządu (Skarbnik).

✉ Maria Potrawka

Kolporter Holding

W dniu 2 lipca 2008 roku na terenie Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie odbyło się uroczyste podpisanie „Porozumienia o współpracy” z Grupą Kolporter Holding

Porozumienie zostało podpisane w Sali konferencyjnej Rektoratu AGH o godzinie 14.00, przez Prezesa Zarządu – Krzysztofa Klickiego oraz ze strony Akademii przez prof. dr. hab. inż. Antoniego Tajdusia – Rektora AGH.

Akademia Górniczo-Hutnicza oraz Kolporter Holding wyraziły wolę nawiązania bezpośredniej współpracy naukowo-badawczej, dydaktycznej oraz konferencyjnej leżącej w sferze zainteresowania stron. Obustronna współpraca będzie zmierzać do stworzenia płaszczyzny umożliwiającej wykorzystanie potencjału naukowo-badawczego i intelektualnego AGH dla potrzeb Kolporter Holding.

Przedmiotowy zakres porozumienia obejmuje między innymi:

- podejmowanie wspólnie przez strony innowacyjnych przedsięwzięć technicznych, technologicznych, konferencyjnych i wystawienniczych związanych z aktywnością i obszarami działalności Akademii i grupy kapitałowej Kolporter;
- wykonywanie przez Kolporter Holding i Akademię, badań i prac o charakterze naukowo-badawczym, projektów badawczo-rozwojowych, konferencji i wystaw oraz innych projektów tematycznie związanych z ich działalnością i realizowaną strategią rozwojową,
- partnerstwo stron przy ubieganiu się o wsparcie z funduszy unijnych w przypadku wspólnie zgłaszanych przez strony projektów;
- umożliwienie wykonania studentom Akademii studenckich prac przejściowych, dyplomowych i magisterskich oraz doktorskich o tematyce odpowiadającej na konkretne potrzeby grupy Kolporter;
- umożliwienie studentom wybranych kierunków studiów Akademii odbywania praktyk studenckich w spółkach grupy Kolporter;
- działanie Akademii w celu podnoszenia kwalifikacji kadry pracowników poprzez umożliwienie udziału w szkoleniach i studiach podyplomowych, w konferencjach naukowo-technicznych, seminariach, konferencjach, wystawach oraz innych formach zdobywania wiedzy;
- prowadzenie przez wyznaczonych pracowników grupy Kolporter, wspólnie zaakceptowanych przez strony, zajęć praktycznych dla

studentów Akademii w oparciu o zasoby techniczne oraz instalacje technologiczne grupy Kolporter;

- udział pracowników naukowych Akademii w projektach rozwojowych Kolporter oraz w radach programowych i komisjach konkursowych, ze szczególnym uwzględnieniem prowadzonej

działalności konferencyjnej i wystawienniczej na bazie odrębnych porozumień.

Koordynatorzy porozumienia:

- ze strony AGH: prof. dr. hab. inż. Jerzy Lis, Prorektor ds. Współpracy i Rozwoju, Tomasz Pyró, Dyrektor CTT AGH,
- ze strony Kolporter Holding: Grzegorz Maciągowski, Wiceprezes Kolporter Holding, Tomasz Raczyński, Prezes Zarządu Kolporter Expo

☞ Aleksandra Wojdyła

foto: ZS

Stypendia do wzięcia

Począwszy od roku akademickiego 2008/2009 Fundacja im. Anny Pasek, chcąc wspierać najzdolniejszych młodych polskich doktorantów, przyznaje stypendium naukowe, adresowane do doktorantów dowolnej specjalności, którzy w swych badaniach wykorzystują nowoczesne narzędzia Systemów Informacji Geograficznej (GIS) i teledetekcji środowiska. Badania prowadzone przez potencjalnych stypendystów powinny mieć potencjalne zastosowanie praktyczne. Stypendium w wysokości równoważności 12000 euro wypłacane będzie w 12 ratach miesięcznych.

Nabór zgłoszeń do pierwszej edycji konkursu stypendialnego mija 18 października 2008. Więcej informacji na temat stypendium w załączonych plikach; pełna dokumentacja konkursowa dostępna jest na stronie www fundacji: stypendium.annapasek.org.

(red)

Informujemy

W dniu 5 września 2008 r. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego prof. Barbara Kudrycka powołała Interdyscyplinarny Zespół do Spraw Współpracy z Zagranicą liczący 12 osób. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciela świata nauki, reprezentujący różne dyscypliny naukowe rozwijane w Kraju. W skład Zespołu wchodzi również członek naszej społeczności akademickiej – prof. dr hab. inż. Andrzej Kos. Zespół został powołany podobnie jak Rada Nauki na okres 4 lat.
(red)

Księgowy Roku 2008

Trwają eliminacje studenckiej edycji konkursu Księgowy Roku 2008. Mogą wziąć w nich udział wszyscy słuchacze studiów dziennych, którzy nie ukończyli 26 roku życia. Eliminacje potrwać do 26 października br.

Aby wziąć udział w konkursie, należy zarejestrować się w serwisie internetowym www.ksiegowyroku.pl i odpowiedzieć na pytania eliminacyjne.

Dodatkowe informacje: Maja Stachowiak
tel: (48 22) 488 42 76, e-mail: mstachowiak@publicrelations.pl

DNI JANA PAWŁA II

2008

W 30. ROCZNICĘ POWOŁANIA NA STOLICĘ PIOTROWĄ

P I Ę K N O

W ramach obchodów „DNI JANA PAWŁA II” organizowane są

konkursy dla studentów,

których ogólnym tematem jest

P I Ę K N O

w myśli Karola Wojtyły - Jana Pawła II.

KATEGORIE:

PRACA LITERACKA

UTWÓR MUZYCZNY

SPEKTAKL TEATRALNY

PRACA PLASTYCZNA

Konkursy: literacki, muzyczny oraz teatralny, skierowane są do studentów z całej Polski, natomiast w konkursie plastycznym mogą wziąć udział tylko studenci uczelni województwa małopolskiego.

Rozstrzygnięcie konkursów nastąpi w terminie do 30 października 2008.

Wręczenie nagród - 7 listopada 2008 na Wawelu.

Regulaminy konkursów oraz informacje o idei obchodów Dni Jana Pawła II na stronie www.jp2.krakow.pl

Sukces pracy doktorskiej z AGH

Konkursu na najlepszą pracę doktorską i magisterską przygotowaną z zastosowaniem narzędzi statystyki i analizy danych zawartych w programach z rodziny *STATISTICA*

Organizatorami Konkursu i fundatorami nagród są firmy StatSoft Inc. i StatSoft Polska. Konkurs jest przeprowadzany corocznie, w roku 2008 przeprowadzono jego 10 edycję. Jest on adresowany do doktorantów i magistrantów, którzy w swoich pracach wykorzystywali oprogramowanie z rodziny *STATISTICA*, wspomagające analizy statystyczne i techniki *data mining*. Głównym celem konkursu jest promocja autorów najlepszych prac oraz popularyzacja nowoczesnych metod analizy danych. Konkursowi towarzyszą cenne nagrody. Oprócz nagród pieniężnych dla autorów i promotorów nagrodzonych prac, wydziały promujące nagrodzone prace otrzymują licencje na korzystanie z oprogramowania *STATISTICA*.

Patronat nad Konkursem sprawuje Polskie Towarzystwo Statystyczne. W skład Komisji Konkursowej wchodzi profesorowie czołowych polskich uczelni, którzy są wybitnymi specjalistami w zakresie zastosowań analizy danych w badaniach naukowych. W pracach Komisji uczestniczy także przedstawiciel Polskiego Towarzystwa Statystycznego.

Konkurs cieszy się dużą popularnością w środowisku akademickim, corocznie jest zgłaszanych od 30 do 50 prac. Wielu dotychczasowych uczestników konkursu

pracuje obecnie na czołowych Uczelniach i w prestiżowych firmach w kraju i za granicą. Zgłaszane prace charakteryzują się wysokim poziomem naukowym, wiele z nich jest również wyróżniania przez uczelnie, na których powstały.

Skróty najlepszych prac są publikowane co kilka lat w postaci książkowej. Do tej pory ukazały się dwie takie publikacje a trzecia ukaże się pod koniec 2008 roku.

Na stronie internetowej www.statsoft.pl/konkurs/konkurs_wst.html można

znaleźć szersze informacje na temat Konkursu, m.in. wyniki wszystkich dotychczasowych edycji oraz regulamin.

W X edycji naszego Konkursu w kategorii prac doktorskich **najwyżej została oceniona praca dr inż. Joanny Chwiej z Katedry Zastosowań Fizyki Jądrowej AGH.** Praca zatytułowana *Promieniowanie synchrotronowe w badaniach składu pierwiastkowego oraz związków organicznych w komórkach nerwowych dla wybranych schorzeń neurodegeneracyjnych* została napisana pod kierunkiem **prof. dr hab. Marka Lankosza** na Wydziale Fizyki i Informatyki Stosowanej AGH. Wręczenie nagrody odbyło się podczas posiedzenia Senatu AGH w dniu 17 września 2008 r.

✉ dr Janusz Wątroba

for. ZS

Wielki Zderzacz Hadronów rozpoczął swoją misję

10 września 2008 r. traktowany jest jako dzień uruchomienia akceleratora LHC (Large Hadron Collider) w CERN koło Genewy. W tym dniu po raz pierwszy wprowadzona do LHC wiązka protonów przebyła drogę po jego 27 kilometrowym jego obwodzie.

LHC to urządzenie, w którym biegnące w przeciwnych kierunkach bardzo dobrze zogniskowane wiązki protonów, będą przyspieszane od energii 400 GeV (wyprowadzone z akceleratora wstępnego przyspieszania) do energii 7 TeV. Wiązki protonów krążyć będą przez pewien czas

po obwodzie LHC, a w czterech punktach na obwodzie będą doprowadzane do zderzeń. Stąd nazwa collider-zderzacz. Na obwodzie LHC będzie mogło równocześnie krążyć 2800 wiązek protonów, a każda wiązka przez obszary zderzeń przelatywać będzie 11000 razy na sekundę. Obszary zderzeń zostały obudowane skomplikowanymi układami detektorów umożliwiających rejestrację produktów zderzenia protonów i stanowiących podstawę do prowadzenia eksperymentów ATLAS, CMS, ALICE, i LHCb i innych. Każdy z tych

eksperymentów ma ściśle określone programy badawcze. Zdjęcie na okładce Biuletynu przedstawia detektor eksperymentu ATLAS w trakcie budowy.

LHC jest największym tego typu urządzeniem na świecie, a jego budowa była przedsięwzięciem niezwykle skomplikowanym i kosztownym (~ 7 mld CHF). Pewne wyobrażenie o wielkości tego zadania mogą dać poniższe informacje.

Akcelerator mieści się w tunelu o średnicy 3,6 m długości 27 km i średniej głębokości 100 m. W tunelu umieszczona jest rura akceleracyjna, w której musi być utrzymywana bardzo wysoka próżnia (10^{-13} atm), aby nie dochodziło do zderzeń protonów z resztkami powietrza. Przyspieszanie protonów następuje w nadprzewodzących wnękach rezonansowych umieszczonych na prostych odcinkach toru. Prowadzenie

i ogniskowanie wiązek protonów realizowane jest przez ok. 10 000 elektromagnesów dipolowych i wyższej polowości. Szczególnie trudnym zadaniem jest utrzymanie protonów na zakrzywionych częściach toru z uwagi na ich dużą energię. Do tego potrzebne jest silne pole magnetyczne uzyskiwane w technice nadprzewodzącej. W LHC jest zainstalowanych 1600 elektromagnesów nadprzewodzących, których zarówno tytanowo-niobowe uzwojenie cewki magnetycznej jak i jarzma elektromagnesu znajdują się w kąpeli nadciekłego helu w temperaturze 1,9 K. 1232 dipolowe magnesy nadprzewodzące wytwarzają pole magnetyczne o indukcji 8,3 T, a każdy z nich ma masę 27 ton i długość 15,18 m. Dzięki wykorzystaniu nadciekłego helu do chłodzenia magnesów nadprzewodzących uzyskuje się doskonałe warunki wymiany ciepła. Zbudowana instalacja do zapewnienia ciekłego helu dla wnęk rezonansowych i elektromagnesów jest największą tego typu instalacją na świecie. W instalacji znajduje się ok. 120 ton He. Moc potrzebna do pracy LHC to 120 MW, z czego 50% wykorzystywane jest do skraplania helu. Ze względu na częste zderzenia wiązek protonów (co 40 ns) konieczne było zastosowanie szybkich detektorów i bardzo szybkiej elektroniki projektowanych na potrzeby prowadzonych eksperymentów.

Osobnym i niezwykle trudnym zadaniem jest akwizycja i opracowanie ogromnej liczby danych. Z LHC przekazywanych będzie rocznie ok. 15 mln GB danych. Do tego celu zbudowany został rozproszony układ komputerowy WLCG (Worldwide LHC Computing Grid) obejmujący w systemie gridowym ok. 1 mln komputerów w 33 krajach. System ten umożliwi dostęp do tych danych centrom obliczeniowym, klastrom uniwersyteckim czy nawet komputerom osobistym naukowców. W Polsce w WLCG zaangażowane są: Interdyscyplinarne Centrum Modelowania Matematycznego i Komputerowego (ICM) Uniwersytetu Warszawskiego, **Akademickie Centrum Komputerowe (Cyfronet) Akademii Górniczo-Hutniczej** i Poznańskie Centrum Superkomputerowo-Sieciowe (PCSS).

W projektowaniu i budowie LHC udział brali naukowcy i inżynierowie z kilkudziesięciu krajów w tym także z Polski. Warty jest podkreślenia znaczący udział pracowników AGH w pracach nad LHC. Wszystko zaczęło się od współpracy z CERN fizyków z zespołu prof. Danuty Kisielewskiej i elektroników z zespołu prof. Władysława Dąbrowskiego z obecnego Wydziału Fizyki i Informatyki Stosowanej. Uczestniczyli oni w licznych projektach realizowanych w CERN, a mając

tam wypracowaną dobrą pozycję mogli aktywnie włączyć się do prac związanych z planowaną budową LHC.

W początkowym okresie prace obejmowały udział w symulacjach zjawisk fizycznych, jakie mogą wystąpić przy tak wysokich energiach protonów i określeniu wymagań, jakie muszą spełnić detektory i układy elektroniczne. W późniejszym okresie przystąpiono do prac projektowych i budowy wybranych elementów głównie dla eksperymentu ATLAS.

W eksperymencie ATLAS bierze udział ponad 1900 naukowców ze 164 instytucji z 35 państw, a w tym polscy naukowcy z Instytutu Fizyki Jądrowej PAN w Krakowie i **Akademii Górniczo-Hutniczej**. Zespoły z WFiIS AGH i IFJ PAN w Krakowie uczestniczą również w eksperymencie LHCb.

Warto też zwrócić uwagę na udział inżynierów i techników z AGH w końcowej fazie budowy LHC i testowania jego segmentów.

17. maja 2005 roku doszło do podpisania listu intencyjnego pomiędzy CERN i AGH o współpracy w zakresie odbioru i uruchomienia LHC. Ta gotowość współpracy zaowocowała podpisaniem konkretnych umów wykonawczych. W okresie od czerwca 2005 do września 2008 w CERN-ie na kontraktach nie krótszych niż 6 miesięcy przebywało 38 osób, sumaryczny pobyt to 900 osobo/miesiący. Osoby te pracowały w 6 zespołach tematycznych:

- zespół ds. instalacji kriogenicznej,
- zespół ds. ochrony magnesów nadprzewodzących na wypadek utraty stanu nadprzewodnictwa i konieczności ekstrakcji energii w nich magazynowanych,
- zespół ds. aktualizacji bazy danych D7 i dotyczącej instalacji wentylacyjnych akceleratora SPS i LHC, oraz instalacji wytwarzania wody lodowej,
- zespół ds. wyposażania magnesów nadprzewodzących quadropolowych w nadprzewodzące linie korekcyjne,
- zespół ds. technicznej koordynacji prac w tunelu LHC,
- zespół ds. kontroli jakości połączeń kriogenicznych, elektrycznych i próżniowych magnesów nadprzewodzących.

Z Polski tylko AGH oraz IFJ PAN z Krakowa jako ośrodki naukowe oraz Zakład Elektromontaż Południe, ZEC Wrocław oraz Introl Katowice uczestniczyły w budowie LHC. Praca zespołów AGH jest powszechnie ceniona i uznawana, a znajduje to wyraz w wystąpieniach publicznych liderów projektu. Tym zakresem aktywności AGH w CERN kieruje

dr inż. Jan Kulka z Wydziału Fizyki i Informatyki Stosowanej

Jaki był cel budowy i czego się oczekuje po LHC

Przebieg pierwszych wiązek protonów to jeszcze nie jest początek badań na LHC. Cały następny rok poświęcony zostanie na ustalenie pracy elementów przyspieszających, niezbędne pomiary, a co najważniejsze, na osiągnięcie nominalnej energii 14 TeV oraz świetności wiązek rzędu najpierw $10^{31} \text{ cm}^{-2} \text{ s}^{-1}$, a następnie o trzy rzędy wielkości większej.

Wtedy do akcji wkroczą zastępy fizyków: w czterech ogromnych i dwóch mniejszych zaplanowanych eksperymentach będą prowadzić unikalne i nowatorskie badania nad podstawowymi oddziaływaniami. Będą także wśród nich fizycy z AGH.

Priorytetowy program obejmuje wyjaśnienie mechanizmu, w jaki Natura obdarzyła nas masą, czyli poszukiwania cząstek Higgsa, a realizowany zostanie on w eksperymentach ATLAS oraz CMS. Niemniej ważna jest penetracja ciemnej materii, albowiem materia powszechnie widzialna stanowi jedynie 5% masy Wszechświata – gdzie ukryta jest reszta? Bardzo duże gęstości energii dostępne w zderzeniach pozwolą na produkcję krótkotrwałych „czarnych dziur”. Może zatem wkrótce uzyskamy wskazówki, które będą wiedzą komplementarną dla tradycyjnych badań astrofizycznych.

Odmianą jest tematyka eksperymentu LHCb – obejmuje ona wyjaśnienie, dlaczego otacza nas przeważająca ilość materii, a antymaterii nie ma nawet na lekarstwo. Ponadto badane zostaną niektóre bardzo rzadkie procesy w sektorze fizyki związanej w występowaniem hadronów z kwarkiem pięknym (b) oraz skutki łamania symetrii parzystości ładunkowo-przestrzennej CP.

Wczesny etap życia Wszechświata zostanie odtworzony w zderzeniach protonów i ciężkich jonów w eksperymencie ALICE. Obserwacja plazmy kwarkowo-gluonowej rozstrzygnie problem, czy zachowuje się ona jako gaz, czy raczej jako ciecz.

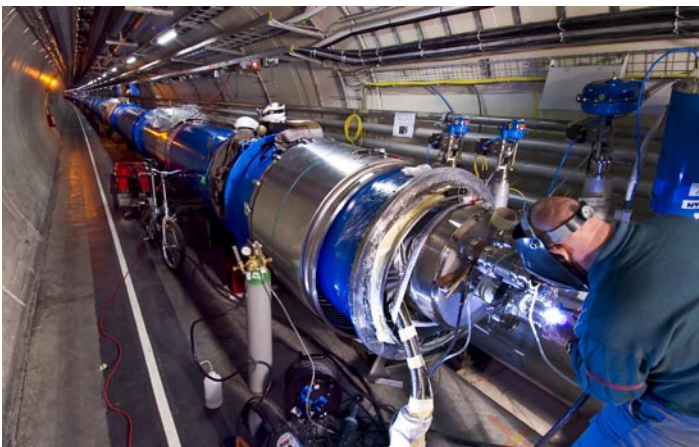
Część badań wszystkich kolaboracji koncentruje się na nieznanym – na poszukiwaniu nowych cząstek przewidzianych teoretycznie (np. supersymetrycznych) i weryfikacji modeli konkurencyjnych do obowiązującego obecnie i ciągle sprawdzanego Modelu Standardowego.

✉ prof. Kazimierz Jeleń

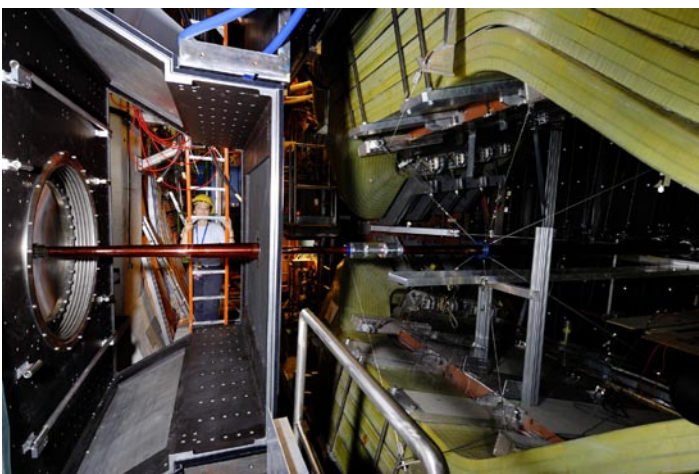
Wielki Zderzacz Hadronów rozpoczął swoją misję

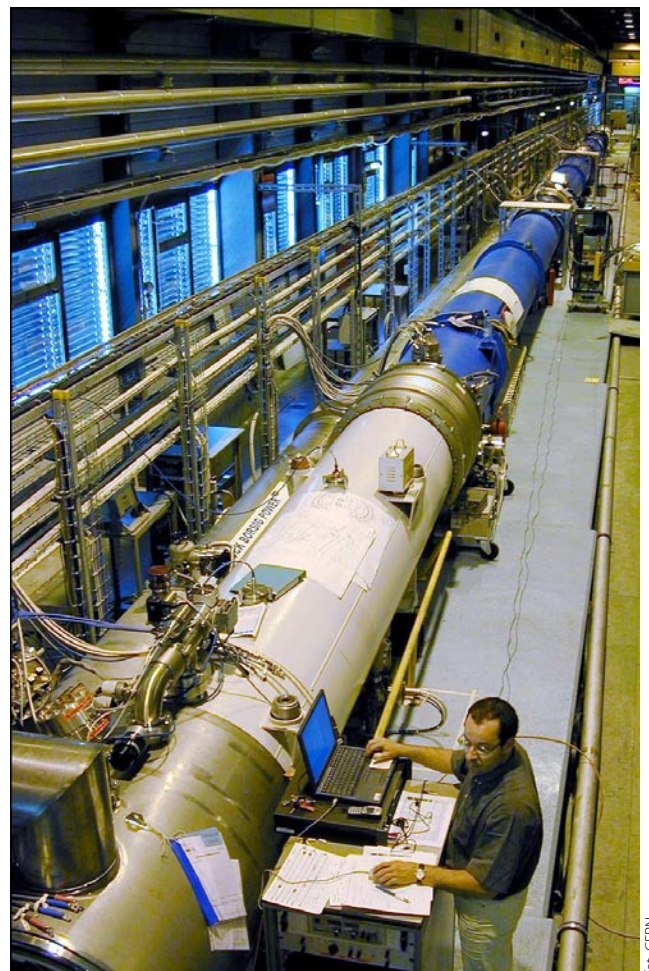
Pokój kontrolny LHC w dniu uruchomienia akceleratora

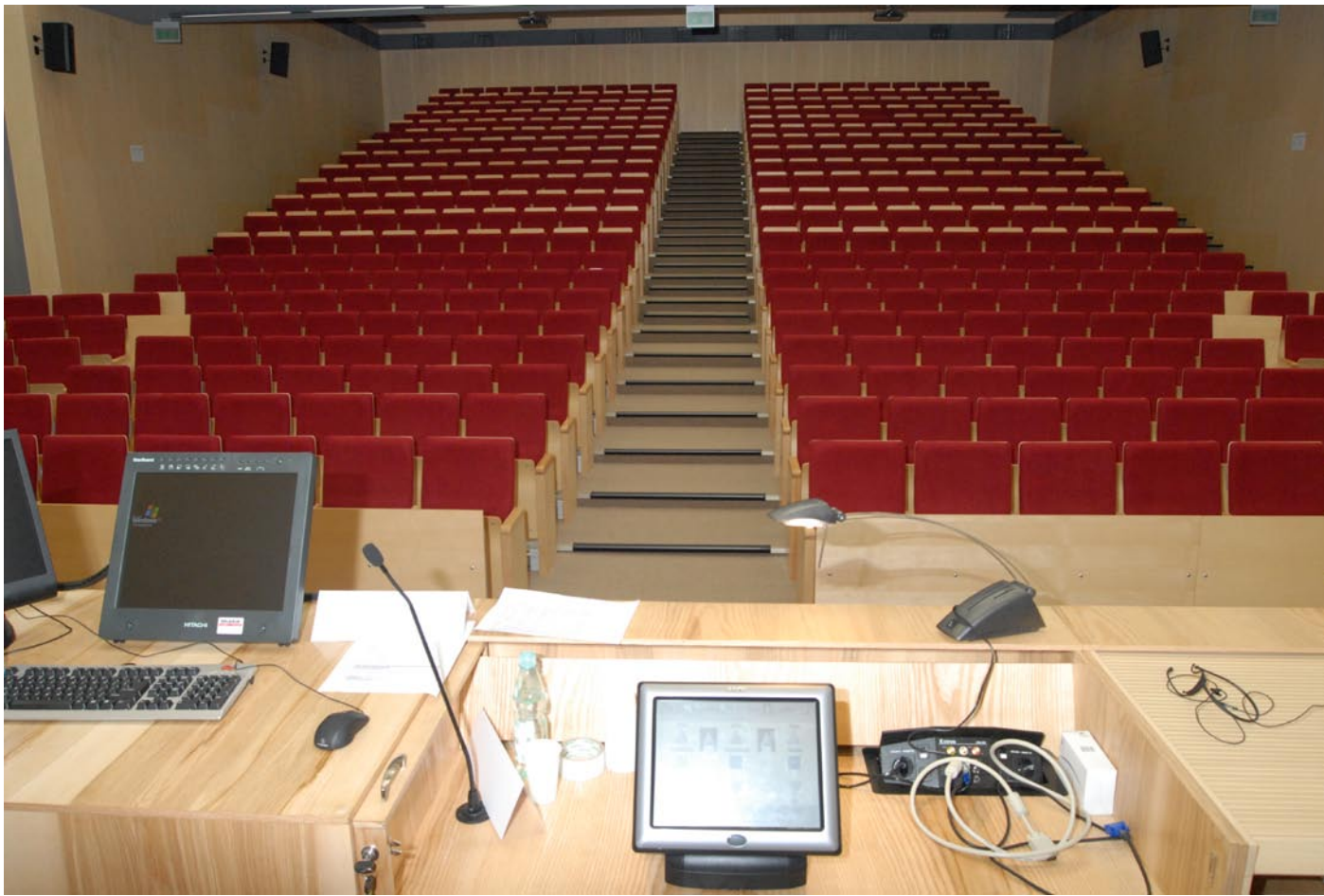
Przygotowanie poszczególnych sekcji

Testy elementów LHC

Fragment detektora LHCb

Centrum Dydaktyczne AGH już działa

fol. S. Malik

KRAKÓW

W kapeluszach Szczep ZHP z Michałowic „Żółty”

Kompania Honorowa

Odnowiona pamięć mogił – tekst str. XX

Przemówienie wygłasza Prezes Sekcji Numizmatycznej w Krakowie, Stanisław Ożana

Fot. Stanisław Malik

Poczty sztandarowe w drodze do Kwatery Legionowej, na pierwszym planie poczet sztandarowy AGH

Odnowiona pamięć mogił

Poszliśmy w bój osamotnieni, a z nami był nasz Drogi Wódz

W rocznicę śmierci Naczelnika Państwa, śp. Marszałka Józefa Piłsudskiego w dn. 12 maja 2008 r. na Cmentarzu Rakowickim w Krakowie w Kwaterze Legionowej odbyły się uroczystości związane z odrestaurowaniem pomnika, oraz 67 grobów żołnierzy Legionów Polskich poległych w latach 1914–1920, w tym również grobu „najwierniejszego z wiernych” generała dywizji dr. Bolesława Wieniawy Długoszowskiego.

Była to już trzecia taka uroczystość na Cmentarzu Rakowickim. Poprzednie odbyły się w dniach: 12.05.2006 r. i 10.11.2006 r. (patrz BIP nr 164 z IV 2007 r.) i miały tych samych organizatorów. Wśród żołnierzy i oficerów pochowanych na Cmentarzu Rakowickim znajdują się również mogiły pracowników i studentów Akademii Górniczej i Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Tym razem pieniądze na kompleksowe odrestaurowanie Kwatery Legionowej (mur cmentarny, pomnik, groby) uzyskano od Pana Ministra Andrzeja Przewoźnika, Sekretarza Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa oraz od Wojewody Małopolskiego Pana Jerzego Millera. Uroczystości odbyły się pod patronatem:

- JEm. ks. Kardynała Stanisława Dziwisza,
- Prezydenta Królewskiego Miasta Krakowa Prof. Jacka Majchrowskiego,
- Wojewody Małopolskiego Jerzego Millera,
- Dowódcy 2 Korpusu Zmechanizowanego gen. dywizji Edwarda Gruszki.

Program Uroczystości był następujący:

Godz 13:00 – Nabożeństwo Żałobne za śp. Naczelnika Państwa Marszałka Józefa Piłsudskiego i Jego Żołnierzy odprawił

i patriotyczną homilię wygłosił Ks. Infułat Janusz Bielański w kaplicy na Cmentarzu Rakowickim.

Godz 14:00 – Przemarsz Kompanii Honorowej, Orkiestry Wojskowej Garnizonu Krakowskiego oraz Poczty Sztandarowych i szerokiej publiczności uczestniczącej w Uroczystościach z Kaplicy Cmentarnej do Kwatery Legionowej.

Kwatera Legionowa:

Po odegraniu Hymnu Państwowego przez Orkiestrę Wojskową nastąpiło powitanie i krótkie wystąpienie Prezesa Porozumienia Organizacji Kombatanckich i Niepodległościowych w Krakowie dr. Jerzego Bukowskiego, następnie główne przemówienie wygłosił Prezes Klubu Numizmatycznego w Krakowie i główny organizator tych Uroczystości, Stanisław Ożana („ozdabiając” swoje przemówienie wierszem z „Maratonu” K. Ujejskiego – „Kto chce być sługą niech idzie, niech żyje, niech sobie powróż okręci na szyję”...). Niestety nie było przewidzianych w programie wstąpienia Osób, które patronowały naszym Uroczystościom, ponieważ nagle i niespodziewanie przyleciał do Krakowa Pan Prezydent RP Lech Kaczyński, aby w rocznicę śmierci Marszałka Józefa Piłsudskiego odwiedzić jego grób na Wawelu, akurat w tych godzinach, kiedy odbywały się uroczystości na Cmentarzu Rakowickim (planowane już od lutego 2008 r.).

W tym stanie rzeczy część pocztów sztandarowych oraz publiczności udała się na Wawel do Pana Prezydenta. Okazało się jednak, że młodzież i poczty sztandarowe ze szkół Krakowa i okolic noszących imię Marszałka Józefa Piłsudskiego, a także poczty sztandarowe „Akademii Loretańskiej” i Akademii Górniczo Hutniczej w Krakowie

uczestniczyły w naszych uroczystościach do końca. Szczególnie wyróżnił się „Żółty” Szczep Związku Harcerstwa Polskiego z Michałowic, który przybył wraz z Wójtem gminy Michałowice Panem Antonim Rumianem oraz grupą radnych i działaczy gminy Michałowice i do końca organizacyjnie obsługiwał przebieg uroczystości. Poświęcenia Pomnika Żołnierzy Polskich oraz wszystkich grobów dokonał ks. inf. Janusz Bielański.

Następnie odbył się Apel Poległych prowadzony przez oficera Kompanii Honorowej 2 Korpusu Zmechanizowanego WP.

Podczas Apelu wymieniono m.in. poległych księży kapelanów wojskowych, oraz siostry Szarytki, które złożyły wielką daninę krwi opiekując się żołnierzami polskimi w szpitalach przyfrontowych podczas Bitwy Warszawskiej w 1920 r. Na nasze zaproszenie w uroczystościach uczestniczył „pluton” siostr Szarytek z Krakowa. Po Apelu i modlitwie zapalono znicze i złożono kwiaty na wszystkich grobach oraz pod pomnikiem na Kwaterze Legionowej.

Na zakończenie Uroczystości Orkiestra Wojskowa 2 KZ zagrała najpiękniejszy marsz świata – „Pierwszą Brygadę”.

Po uroczystościach na Cmentarzu Rakowickim Prezes KN w Krakowie, Stanisław Ożana przekazał ze swoich zbiorów monety medalowe z Marszałkiem J. Piłsudskim m.in. p. Dyrektor ZCK w Krakowie Annie Rybakieczy-Ralskiej i p. Kierownik Marcie Potyran, za wielki patriotyzm i olbrzymi wkład w ratowanie zniszczonych grobów żołnierskich na cmentarzu Rakowickim, natomiast wójt gminy Michałowice, Antoni Rumian otrzymał medal z Marszałkiem Józefem Piłsudskim za wybitną działalność piłsudczykową, w tym za każdorazowe serdeczne przyjęcie i żołnierski poczęstunek „Kadrówki” w Michałowicach, corocznie w dn. 6 sierpnia po I etapie wymarszu z Krakowa.

foto. Stanisław Malik

Ks. inf. Janusz Bielański święci groby Żołnierzy Polskich.

☞ Stanisław Ożana

Wybrane z prasy

Gazeta Krakowska 16.06.2008 r.

AGH wygrała ranking pod nazwą „Uczelnia Sukcesu”.

W opinii agencji doradztwa personalnego oraz największych pracodawców to właśnie AGH najlepiej przygotowuje swoich absolwentów pod kątem potrzeb rynku pracy. Co taki tytuł daje uczelni w praktyce, czy w opinii studentów jest to rzeczywiście uczelnia sukcesu przeczytamy w wywiadzie z Rektorem AGH prof. Antonim Tajdusiem pt. „Jesteśmy dumni, że nasza praca została doceniona”.

Kurier Szczeciński 17.06.2008 r.

Na Politechnice Szczecińskiej rozpoczyna się trzydniowe seminarium Polskiego Towarzystwa Materiałoznawczego nt. „Nauka – dydaktyka w Inżynierii Materiałowej”. W konferencji uczestniczy 65 profesorów z uczelni i instytutów badawczych pracujących w dziedzinie Inżynierii Materiałowej z całego kraju, w tym m.in. prof. Jerzy Lis z AGH.

Nasz Dziennik 16.06.2008 r.

Naukowcy i studenci z AGH zakończyli poszukiwania przy użyciu georadaru, fundamentów, tuneli, piwnic i innych znajdujących się pod ziemią struktur pozostałych po stojącym niegdyś w Dowszpuździe (Podlasie) wspaniałym, neogotyckim pałacu hrabiego Ludwika Paca. Badania prowadzone były pod kierunkiem dr inż. Kamili Wawrzyniak i dr inż. Jerzego Ziętką z Katedry Geofizyki AGH.

Dziennik Polski 17.06.2008 r.

Czym zajmuje się Fizyka Medyczna i co zdecydowało, że została przekształcona ze specjalności w samodzielny kierunek studiów, jakiego rodzaju będą to studia i skąd uczelnia weźmie kadrę nauczającą – przeczytamy w wywiadzie z Prorektorem ds. Nauki prof. Kazimierzem Jeleniem pt. „Fizyka to podstawa wielu dyscyplin”. „Powiem szczerze, że gdybym dziś miał wybierać studia, to wybrałbym Fizykę Medyczną. A to dlatego, że charakter przedmiotów, jakie składają się na jej program jest bardzo ciekawy i szeroki...”.

Gazeta Wyborcza 17.06.2008 r.

W Miasteczku Studenckim AGH uroczyste otwarto nowoczesną pływalnię. Nowy basen to potężny dwupoziomowy kompleks z restauracją, barem, kręgielnią i wielofunkcyjną salą do ćwiczeń. Pomiędzy dwoma nieckami o długości 25 m (jedna z trybuną) znajduje się brodzik, jacuzzi i zjeżdżalnia. Punktem kulminacyjnym otwarcia basenu był skok do wody ubranego w garnitur prof. Antoniego Tajdusia, Rektora AGH, który obiecał, że właśnie w ten sposób uczci otwarcie pływalni.

Dziennik Polski 19.06.2008 r.

W wypełnionej gośćmi uczelnianej auli odbyła się uroczystość odnowienia immatrykulacji absolwentów rocznika 1958/59 z trzech Wydziałów: Geologiczno-Poszukiwawczego, Górniczego oraz Geodezji Górniczej. „Ta uczelnia była przez lata naszym drugim domem. Tu w dalszym ciągu mieszkają nasze serca” – powiedział podczas uroczystości wiceprzewodniczący Stowarzyszenia Wychowanków AGH prof. Artur Bęben.

Dziennik Polski 21.06.2008 r.

W AGH trwa 23. Koleżeński Zjazd Absolwentów Wydziału Geologiczno-Poszukiwawczego. Spotkanie odbywa się w 50. rocznicę ukończenia studiów, a zjechało aż 80 absolwentów rocznika 1953–1958. W uczelni gościli ich Władze Uczelni.

Jubilaci, którzy ukończyli pół wieku temu studia otrzymali specjalne dyplomy, medale oraz pamiątkowe lampki 50-lecia. Rektor AGH prof. Antoni Tajduś powiedział, że nie miał jeszcze takiego przypadku, by aż tyle osób obchodziło rocznicę ukończenia studiów po 50 latach.

Dziennik Polski 24.06.2008 r.

AGH podpisała porozumienie o współpracy z krakowskim Szpitalem Specjalistycznym im. Jana Pawła II. Obydwie instytucje chcą nawiązać współpracę naukową i badawczo-rozwojową m.in. w zakresie udoskonalania technik leczniczych i diagnostycznych, doskonalenia metod i materiałów medycznych stosowanych w leczeniu, usprawnienia metod obrazowania oraz opracowywania i doskonalenia technologii telemedycznych. Szpital i AGH będą też współdziałać przy kształceniu fizyków medycznych, inżynierów i informatyków specjalizujących się w zagadnieniach związanych z medycyną.

AGH chce pomóc dzieciom ze szpitala w Prokocimiu. Najpierw zorganizowała szkolenie informatyczne dla szpitalnych nauczycieli, teraz stara się o laptopy dla chorych dzieci. „Przeszkoliliśmy 23 osoby. Chcieliśmy przekazać im podstawową wiedzę – co kryje się pod hasłem e-learningu, w jaki sposób ma im pomóc w kontaktach z uczniami i jak go efektywnie wykorzystywać. Po wakacjach chcemy powtórzyć szkolenie już na poziomie bardziej zaawansowanym. Wiemy też, że zainteresowani szkoleniem są nauczyciele z innych placówek medycznych” – mówi prof. Jan Kusiak, dyrektor Centrum e-Learningu AGH i pomysłodawca przedsięwzięcia. Władze AGH wystąpiły do kilku amerykańskich firm informatycznych z prośbą o wsparcie finansowe lub przekazanie komputerów.

Dziennik Polski 25.06.2008 r.

Wybitny polski energetyk prof. Jan Szargut został doktorem honoris causa AGH. Uroczystość miała szczególny wydźwięk – odbyła się w dniu imienin profesora. „Profesor Szargut to światowej klasy specjalista w zakresie energii i energetyki przemysłowej. Jest wybitną postacią świata nauki, wspaniałym człowiekiem” – mówił Rektor AGH prof. Antoni Tajduś.

Gazeta Krakowska 27.06.2008 r.

Czy nowa ustawa o szkolnictwie wyższym przysłuży się nauce; jaki jest główny grzech projektu nowej ustawy o szkolnictwie wyższym i jakie jest stanowisko Senatu AGH w tej sprawie oraz co wzbudza największe emocje ludzi nauki? – przeczytamy w wywiadzie przeprowadzonym z Rektorem AGH prof. Antonim Tajdusiem pt. „Uczony tkwi między Noblem a chałturą”. „Ustawę powinna poprzedzić przedyskutowana i zatwierdzona strategia rozwoju szkolnictwa wyższego. Trzeba w niej określić: ile młodzieży chcemy kształcić na studiach, jakie kierunki powinny być preferowane, ile przy takich założeniach będzie pieniędzy? Tylko nakreślenie celów i wytycznych ich realizacji może pomóc polskim uczelniom” – powiedział w wywiadzie Rektor AGH prof. Antoni Tajduś.

Gazeta Wyborcza 27.06.2008 r.

W AGH ruszają należące do rzadkości studia MBA. To efekt współpracy krakowskiej uczelni z Colorado State University ze Stanów Zjednoczonych. Władzom Wydziału Zarządzania, na którym zostaną uruchomione studia, zależało na studiach z tzw. światowym certyfikatem (International Association for Management Education). Zajęcia na dwuletnich studiach rozpoczną się w styczniu 2009 r. Poprowadzą je w całości wykładowcy amerykańscy. Krakowscy studenci będą się z nimi kontaktować przez Internet. Tego typu studia z tzw. światowym certyfikatem prowadziły do tej pory trzy uczelnie w Polsce.

Kilogramy papieru, plastikowe butelki i puszki wyrzucane przez studentów i pracowników AGH nie będą się marnować. Władze uczelni ustawiły w budynkach minikontenery do segregacji odpadów (osobne na szkło, aluminium, papier, plastiki i odpady organiczne). Akcja ma charakter eksperymentalny. Studenci uważają, że kontenery do segregacji powinny stanąć na wszystkich wydziałach AGH.

Dziennik Polski 1.07.2008 r.

Nowym przewodniczącym Konferencji Rektorów Publicznych Uczelni Technicznych został prof. Antoni Tajduś, Rektor AGH. KRPUT jest członkiem Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich, a jej przewodniczący wchodzi w skład prezydium KRASP.

Dziennik Polski 2.07.2008 r.

Dziesiąta edycja Letniego Kursu dla Studentów Meksykańskich rozpoczęła się w AGH. Wykłady z budowy maszyn, informatyki, zajęcia z języka polskiego i polskiej kultury, także zwiedzanie Krakowa i Małopolski, te oraz inne atrakcje przewiduje program pobytu na uczelni. Do studiowania w AGH zachęcili ich naukowcy z akademii, którzy przebywali na przestrzeni dziesięciu lat w Meksyku na pobytach badawczych. Jako pierwszy zajęcia przygotował Wydział Inżynierii Mechanicznej i Robotyki. Później dołączyły Wydział Elektrotechniki, Automatyki, Informatyki i Elektroniki, Wydział Zarządzania oraz Wydział Nauk Społecznych Stosowanych.

Wspólnota 5.07.2008 r.

Marszałek Małopolski Marek Nawara oraz rektorzy krakowskich uczelni: Karol Musiol (UJ), Janusz Żmija (UR), prorektor Tadeusz Słomka (AGH) i Stanisław Mazur (UE) ogłosili powstanie małopolskich Obserwatoriów Polityki Rozwoju – nowej inicjatywy samorządu regionalnego i uczelni wyższych z Krakowa i Małopolski. Prace obserwatoriów dostarczą informacji na temat procesów rozwoju społeczno-gospodarczego w województwie małopolskim, realizacji celów polityki rozwoju oraz oceny oddziaływania różnych instrumentów interwencji publicznej w regionie, w szczególności programów pomocowych UE.

Dziennik Polski 12.07.2008 r.

AGH będzie współpracować ze Stowarzyszeniem „Medycyna Polska”. Umowa przewiduje m.in. wspólną realizację prac naukowo-badawczych, opracowanie i wdrażanie nowych metod i technologii w zakresie inżynierii biomedycznej, prowadzenie konsultacji, wykrywanie ekspertyz i opinii, wspólne publikacje wyników prowadzonych badań, prowadzenie praktyk studenckich i wspólnych seminariów naukowych.

Dziennik Polski 25.07.2008 r.

Gazeta Wyborcza 25.07.2008 r.

Kraków ma szansę stać się stolicą gier multimedialnych. 24 sierpnia oficjalnie ogłoszono zawarcie porozumienia w sprawie utworzenia Europejskiego Centrum Gier. UJ i AGH będą współpracować z zagranicznymi koncernami. Na zatrudnienie mogą liczyć absolwenci studiów informatycznych i artystycznych. Jak tłumaczył Rektor AGH prof. Antoni Tajduś utworzenie Centrum Gier pozwoli zatrzymać w Małopolsce młodych ludzi i zwiększyć zatrudnienie. Przewidywane będzie koordynować Krakowski Park Technologiczny. W lutym 2009 r. uruchomione zostaną międzyuczelniane studia podyplomowe w dziedzinie tworzenia gier wideo.

Trwający 10 sekund film autorstwa Michała Gamrata, studenta III roku Automatyki, Wydziału Elektrotechniki, Automatyki i Elektroniki wygrał konkurs Autodesk International Student Design Challenge w kategorii 3D Animation. 21-letni grafik przynajmniej,

że najtrudniejszym zadaniem było odzwierciedlenie realistycznych ruchów człowieka i jego mimiki. Inspiracją była kreskówka „Batman przyszłości” i być może sentyment z dzieciństwa do tego bohatera.

Dziennik Polski 14.08.2008 r.

Blanka Szost i Robert Dziedzic z Wydziału Inżynierii Metali i Informatyki Przemysłowej oraz Łukasz Biłas z Wydziału Inżynierii Mechanicznej i Robotyki zostali zakwalifikowani do prestiżowego japońsko-europejskiego programu wymiany Vulcanus. Znaleźli się w 38 osobowej z całej Europy, która na rok pojedzie do Japonii. Studenci otrzymają grant w wysokości 15 tys. euro.

Gazeta Wyborcza 19.08.2008 r.

Przez duńskie, norweskie i szwedzkie wody ekipa AGH dotarła do położonej na Morzu Barentsa Wyspy Niedźwiedziej. W czasie rejsu załoga przeprowadza badania m.in. z wibroakustyki i geologii. Żeglarską wyprawę naukową zorganizował działający przy AGH Yacht Club z okazji 45-lecia istnienia. Wyprawa potrwa do 30 września i zakończy się w Gdańsku. „Wyniki badań znane będą po powrocie” – mówi komandor Yacht Clubu dr Mariusz Gibiec.

Dziennik Polski 26.08.2008 r.

„Nowy kierunek Inżynieria Naftowa i Gazownicza jest odpowiednikiem kierunku funkcjonującego na europejskich i amerykańskich uczelniach technicznych o nazwie Petroleum Engineering. Uruchomiliśmy nowe studia, ponieważ doszliśmy do wniosku, że AGH powinna kształcić specjalistów ściśle ukierunkowanych na przemysł naftowy. Na takich właśnie jest zapotrzebowanie zarówno w kraju, jak i na świecie” – mówi dr inż. Adam Zubrzycki, prodziekan Wydziału Wiertnictwa, Nafty i Gazu. Niemal wszystko o nowym kierunku znajdziemy w rozmowie pt. „Nafciarze z AGH”.

Gazeta Wyborcza 22.08.2008 r.

W krakowskich uczelniach będzie więcej miejsc dla przyszłych inżynierów. 1143 stypendia motywacyjne wyniosą tysiąc złotych miesięcznie. Trafia do kieszeni 1143 studentów. AGH i AP dostaną najwięcej pieniędzy z ministerialnej kasy wśród krakowskich uczelni. AGH otrzyma dofinansowanie na sześciu kierunkach: Inżynieria Biomedyczna, Elektrotechnika, Energetyka, Mechatronika, Mechanika i Budowa Maszyn oraz Matematyka. W następnych latach oczywiście te same i inne uczelnie będą mogły wnioskować o kolejne środki na cały program. Jest na to przeznaczonych 370 mln Euro – podaje MNISW.

Dziennik Polski 2.09.2008 r.

W tym roku akademickim po raz pierwszy przeprowadzono rekrutację na nowy kierunek pod nazwą Kulturoznawstwo o specjalności nowe media i komunikacja międzykulturowa. „Kolejny humanistyczny kierunek w AGH zrodził się w dużym stopniu z potrzeby dostosowania się do wyzwań współczesności. Sądzimy, że w dobie globalizacji, wzrastającej mobilności społeczeństw – dotyczy to także młodych Polaków, wyjeżdżających i powracających do kraju – wiedza na temat historii kultury europejskiej i kręgów pozaeuropejskich oraz umiejętność rozumienia tożsamości ludzi w globalizującym się świecie są niezwykle potrzebne” – mówi o nowym kierunku Dziekan Wydziału Nauk Społecznych Stosowanych prof. Anna Siwik. A jakie praktyczne umiejętności będzie posiadał absolwent tego kierunku i gdzie znajdzie zatrudnienie przeczytamy w artykule pt. „Kulturoznawca w nowoczesnym świecie”.

oprac. Małgorzata Krokoszyńska

Kalendarium rektorskie

16 czerwca 2008

- Obrady Komisji Konkursowej I edycji Konkursu „Notatki w Internecie 2007/2008” edycji skierowanej do uczniów krakowskich szkół ponadgimnazjalnych.
- Uroczystość otwarcia Basenu AGH.

16–20 czerwca 2008

- Seminarium Inżynierii Materiałowej organizowane przez Polskie Towarzystwo Materiałoznawcze na Politechnice Szczecińskiej.

17 czerwca 2008

- Spotkanie z Marszałkiem Województwa Małopolskiego Markiem Nawarą. Tematem spotkania było zorganizowanie w **Małopolsce, przy współudziale uczelni wyższych, czterech Obserwatoriów Rozwoju Regionalnego**. Na podstawie danych o procesach społeczno-gospodarczych w regionie obserwatoria mają prognozować zmiany i rekomendować władzom rozwiązania najlepsze dla rozwoju Małopolski. Takie prognozy i „podpowiedzi” mają pomóc zarządowi województwa w podejmowaniu decyzji.

18 czerwca 2008

- XIX. Międzynarodowa Konferencja Naukowo-Techniczna Fundacji Wiertnictwo-Nafta-Gaz w Zakopanem.
- Odnowienie immatrikulacji po 50-latach dla Wydziałów Górniczego, Geologiczno-Poszukiwawczego, Geodezji Górniczej.

19 czerwca 2008

- Obrady jury I Konkursu dla Grafików i Fotografów AGH „Mirror”, zorganizowanego dla studentów AGH przez Studenckie Koło Naukowe MediaFrame.
- Spotkanie w Ministerstwie Gospodarki z wicepremierem Waldemarem Pawlakiem.
- Debata „Zasoby Surowcowe Europy” w KGHM CUPRUM.

20 czerwca 2008

- Obrady KAUT.
- Otwarcie Zjazdu Koleżeńkiego Wydziału Geologiczno-Poszukiwawczego.

22 czerwca 2008

- VI Wielki Piknik „Regiony Europy i Świata” z Telewizją Katowice połączony z obchodami Święta Narodowego Republiki Słowenii w Pszczynie – wręczenie statuetki „Orli Laur” 2008.

23-27 czerwca 2008

- Wręczenie DHC AGH prof. Jurijowi Wasiljewiczowi Szuwałowowi z Państwowego Instytutu Górniczego w Petersburgu.

23 czerwca 2008

- Uroczyste podpisanie umowy o współpracy z firmą VALDI – Ceramika Sp. z o.o. – producentem płytek ceramicznych.

24 czerwca 2008

- Wizyta gości z San Diego State University (USA).
- Uroczyste posiedzenie Senatu AGH poświęcone nadaniu tytułu doktora honoris causa AGH prof. Janowi Szargutowi.

26 czerwca 2008

- Udział w Międzynarodowej Konferencji „GEOTUR” i I Polskim Kongresie Geologicznym.

26–29 czerwca 2008

- Posiedzenie Konferencji Rektorów Polskich Uczelni Technicznych (Politechnika Szczecińska).

29 czerwca–2 lipca 2008

- Udział w międzynarodowej Konferencji „International Ceramic Congress” w Weronie (Włochy).

30 czerwca 2008

- Spotkanie z Wojewodą Małopolskim Jerzym Millerem.

1–5 lipca 2008

- VII. Kolokwium Polsko-Niemieckie w AGH pod hasłem: „Rozwój pomocy i usług dla studentów w polskich i niemieckich uniwersytetach w okresie przemian w szkolnictwie wyższym”.

1 lipca 2008

- Otwarcie IX FISU Forum oraz rozpoczęcie obchodów Jubileuszu 100-lecia AZS.
- Spotkanie inauguracyjne IX Letni Kurs dla Studentów Meksykańskich.
- Spotkanie z Ambasadorem Meksyku w Polsce Raphaellem S. Cataño i honorowym konsulem Meksyku w Polsce Januszem Postolko.

2 lipca 2008

- Podpisanie porozumienia o współpracy z KOLPORTER Holding.

3 lipca 2008

- Posiedzenie Kolegium Rektorów Szkół Wyższych Krakowa.

5 lipca 2008

- Wizyta delegacji z Chińskiej Republiki Ludowej. Ze strony chińskiej udział wzięli przedstawiciele władz Chińskiego Instytutu Badań Górniczych i Prezesa Korporacji Przemysłu Węglowego Sichun i Korporacji Górniczej Cunliang Hebel Jingniu.
- Wizyta delegacji z Chińskiego Instytutu Badań Górniczych.

8 lipca 2008

- Podpisanie porozumienia o współpracy ze Stowarzyszeniem „Medycyna Polska”.

10 lipca 2008

- Podpisanie umowy o współpracy w obszarze podstawowych i aplikacyjnych badań naukowych z Universite M'Hamed Bougara de Boumerdes (Algieria), a także o współpracy w doskonaleniu programów nauczania i organizacji procesu dydaktycznego.

17–20 sierpnia 2008

- Udział w Międzynarodowej Konferencji „Global Geotourism Conference” w Fremantle – Australia.

18–19 lipca 2008

- IV Szkoła Letnia Zarządzania Strategicznego Fundacji Rektorów Polskich dla rektorów kadencji 2008-2012 w Olsztynie.

27–28 sierpnia 2008

- Wizyta w Federal Institute for Materials Research and Testing (BAM) – Berlin (Niemcy) w celu omówienia programu współpracy.

3 września 2008

- Otwarcie konferencji „Workshop on Spin Momentum Transfer” organizowanej przez Katedrę Elektroniki AGH.
- Udział w konferencji „Finansowanie badań i wdrożeń w Polsce: stan obecny, wyzwania i rekomendacje” w Olsztynie.

4 września 2008

- Spotkanie z przedstawicielami Aachen University (Niemcy) w celu omówienia współpracy w dziedzinie odlewnictwa.
- II Kongres Polskich Towarzystw Naukowych na Obczyźnie w PAU.
- Sympozjum międzynarodowe „Własność przemysłowa w innowacyjnej gospodarce – Wycena patentu i ocena ryzyka związanego z wdrażaniem” – Collegium Novum UJ – sympozjum zorganizowane przez Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej, UJ i AGH.
- VII Międzynarodowa Konferencja „Nowoczesne Technologie Odlewnicze – Ochrona Środowiska Ograniczenia i Zagospodarowanie Odpadów – Zakopane.

5 września 2008

- I Sympozjum „Polskie inżynier w kraju i na świecie” w AGH, w ramach II Kongresu Polskich Towarzystw Naukowych na Obczyźnie. Podczas sympozjum została podpisana umowa z Radą Polskich Inżynierów w Ameryce Płn.

7–11 września 2008

- XXI Światowy Kongres Górniczy.

8 września 2008

- Spotkanie z władzami Universidad Autonoma de Queretaro (Meksyk).

10 września 2008

- Spotkanie z przedstawicielami firmy CROSS International (Belgia).

11-13 września 2008

- Posiedzenie Prezydium Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Wyższych w Warszawie.

Sukces animacji z AGH

Michał Gamrat, student III roku kierunku Informatyki Stosowanej AGH, zwyciężył w prestiżowym, międzynarodowym konkursie informatycznym „Student Design Challenge”. Konkurs zorganizowała amerykańska firma Autodesk.

Sukces odniesiony został w jednej z 5 kategorii konkursu. Nagrodzona została animacja 3D stworzona przez Michała, film trwa zaledwie 12 sekund, ale przygotowanie go trwało ponad miesiąc. Animacja przedstawia superbohatera wykonującego skok przez poręcz. Jego ruchy są idealnie płynne, a grafika dopracowana do najmniejszego szczegółu. – Zgodnie z założeniami konkursu, film nie mógł być dłuższy niż 15 sekund.

Michał grafiką komputerową interesuje się od 15 roku życia. Przy tworzeniu filmu korzystał z trzech bardzo zaawansowanych programów. Najbardziej cieszy go fakt, że zwycięstwo pomoże mu w dalszym rozwijaniu jego pasji. Firma Autodesk, będąc pod wrażeniem jego umiejętności, postanowiła wesprzeć koło naukowe, do którego należy Michał (Studenckie Koło Naukowe „MediaFrame”), poprzez przekazanie wysokiej klasy oprogramowania do tworzenia grafiki. Koło wspiera również uczelnia, stworzono nam pracownie i wypożyczono sprzęt kołu.

Koło naukowe opracowuje przy współpracy z firmą Autodesk, animowane filmy instruktażowe, do kolejnego konkursu, który tym razem skupi twórców robotów z całego świata. Innym projektem studentów jest krótkometrażowy film animowany.

(red)

Nowości w CeL-u

Rozpoczyna się nowy rok akademicki. Jest to dobra okazja, by poinformować o nowościach związanych z funkcjonowaniem Centrum e-Learningu, w szczególności zaś o kwestiach związanych z Uczelnianą Platformą e-Learningową Moodle.

Przed wszystkim tradycyjnie, jak co roku w okresie wakacyjnym, została ona zaktualizowana. Obecna wersja Moodle'a oznaczona jest numerem 1.9.2+. Wśród wielu drobniejszych uaktualnień i poprawek największą uwagę zwraca nowy system oceniania. Opcje związane z tym aspektem kształcenia zostały bardzo poważnie rozbudowane. Pojawiła się np. możliwość stworzenia „rezultatów”, czyli pewnych celów, które stawia się uczestniczącym w kursie studentom, a które nie wchodzi w skład głównej oceny. Prowadzący ma też obecnie większe pole manewru jeśli chodzi o tworzenie nowych skal ocen.

Inną ważną informacją jest to, że Moodle w AGH zaczyna być dostosowywany do potrzeb osób słabowidzących. Pierwsze kroki zostały zrobione w ciągu ostatnich dwu miesięcy – powstał szablon (aktualnie w wersji beta), który ułatwi osobom niedowidzącym korzystanie z Uczelnianej Platformy

e-Learningowej. Nieco więcej szczegółów na ten temat można znaleźć na stronie

<http://blog.cel.agh.edu.pl/?p=82>

(Blog Centrum e-Learningu, wpis z 5 września 2008).

CeL poszerzył też swoją ofertę kursów e-learningowych. Szczególnie chcielibyśmy polecić „Samouczek Moodle”. Kurs ten przybliży podstawowe funkcjonalności administracyjne, krok po kroku ćwiczy umiejętności zakładania, edytowania i projektowania kursów. Kurs jest bogato ilustrowany przykładami, oferuje praktyczne ćwiczenia i wsparcie zarówno ze strony tutora (forum dyskusyjne, poczta i komunikator), jak i multimedialnych przewodników. Jego ukończenie będzie bardzo przydatne dla osób, które chcą tworzyć i prowadzić kursy e-learningowe. Podkreślamy, że kurs ten jest bezpłatny dla pracowników AGH. Więcej informacji na temat tego i innych kursów można znaleźć na stronie CeL-u (<http://pl.cel.agh.edu.pl/>).

W razie jakichkolwiek pytań związanych z rozwijaniem kształcenia on-line na naszej uczelni zapraszamy do kontaktu z Centrum e-Learningu.

✉ Jan Marković

Park narodowy Kanionu Colca i Dolina Wulkanów

postępy projektu

fot. 4 str. okładki

Od 2003 roku pracownicy Wydział Geologii, Geofizyki i Ochrony Środowiska AGH prowadzą badania naukowe w rejonie Kanionu Colca w południowym Peru. Celem prac jest projekt Parku Narodowego Kanion Colca i Dolina Wulkanów. O działaniach wcześniejszych wypraw czytelnicy Biuletynu byli już informowani (BIP nr 138 i 162). Od 2006 roku w pracach Polskiej Wyprawy Naukowej do Peru uczestniczą pracownicy kilku ośrodków naukowych z kraju, a koordynatorami tych prac są autorzy niniejszego tekstu.

(Akademia Pedagogiczna) i student II roku P. Kalicki (UJ), e) wstępne badania biologiczne – dr A. Flakus i dr M. Kukwa (PAN).

Do Peru dotarliśmy drogą lotniczą przez La Paz w Boliwii. Lądowanie na wysokości około 4100 m n.p.m. nie dla wszystkich było komfortowe ze względu na symptomy choroby wysokościowej. Spiesząc do pracy już następnego dnia opuściliśmy Boliwię i udaliśmy się autobusem do Arequipa w Peru.

teren koło Huambo. Teren ten leży na południowo-zachodniej krawędzi kanionu, ponad 50km od malowniczej Doliny Colca, do której dociera coraz liczniejsza rzesza turystów.

Szeroka Dolina Colca jest zasobna w wodę, leży na wysokości 3200–3600 m n.p.m. umożliwiającej uprawy i w czasach Inków stanowiła spichlerz żywności. Jest, jak na andyjskie warunki, gęsto zamieszкана, połączona dobrą drogą z Arequipą, a po odkryciu najgłębszego kanionu świata przez Polaków odwiedza ją rocznie ponad 100 tys. turystów. Mogą przeczytać w popularnych przewodnikach i w Księdze Guinnessa, że kanion ma długość 120 km a jego głębokość sięga 3232 m. Głównym magnesem dla turystów jest oczywiście dzika przyroda i krajobraz kanionu, jednak łatwiej, szybciej i taniej można im pokazać dolinę wstawiając, że są w kanionie. Bywali w świecie, zauważając, że Grand Canyon Colorado robił większe wrażenie i chętnie dają posłuch konkurencyjnym agencjom, które oferują im odleglejszą Dolinę Cotahuasi, jako jeszcze głębszy od Colca kanion. W wyścigu po rekord świata wyłonili się niedawno Chińczycy, którzy zadeklarowali, że ich Yalung Zangbo Grand Canyon między Tybetem, a Assamem (na rzece znanej nam jako Bramaputra lub Tsangpo) jest prawdziwie najgłębszy. Owa rzeka przecina bowiem wschodnie Himalaje między szczytami. Namche Barwa (7756) i Gyala Peri (~7150?), a fakt, że są one oddalone o 22 km pokrywa się milczeniem. Wcześniejsze pomiary Cotahuasi i Rio Colca nie zawsze spełniały wymagania naukowej definicji kanionu, dlatego organizacja samorządowa Autocolca zwróciła się do naszej wyprawy o dokonanie ponownych pomiarów głębokości.

Jest oczywiste, że wynik pomiaru będzie miał efekt propagandowy, bowiem turyści lubią „zaliczać” rekordowe obiekty. Równie oczywiste jest, że muszą być spełnione te same kryteria i warunki pomiaru. Na razie możemy się opierać tylko na porównaniu obrazów i kalibracji Google Earth. Odczyty teledetekcyjne sugerują, że przy maksymalnej dopuszczalnej odległości punktów odniesienia po obydwu stronach kanionu (rozwartości) 12 km różnica wysokości wzniesień i nurtu rzeki w Rio Colca i Zangbo wynosi co najmniej około 2600 m a w Cotahuasi nieco mniej. Jeśli oddalimy się od rzeki, to różnica wysokości wzrośnie. Kanion Colorado przegrywa w tej konkurencji osiągając tylko 1550–1800 m głębokości.

Zadaniem zespołu geoturystycznego było dotarcie do ruin Maucallacta (miejsce kultu z okresu preinkaskiego badane przez

fot. arch. autora

W roku 2008 PWN przebywała w Ameryce Południowej w okresie 24.06.–28.07. realizując następujące tematy:

- a) badania grupy wulkanicznej Andahua – dr inż. A. Gataś, prof. A. Paulo i student II roku J. Rygał (wszyscy Wydział GGiOŚ) oraz mgr inż. P. Panajew (KGHM),
- b) walory geoturystyczne i kulturowe rejonu Kanionu Colca – dr hab. inż. B. Radwanek-Bąk (Państwowy Instytut Geologiczny), dr inż. M. Głogowska i studenci V roku B. Sotola i G. Piątek (Wydział GGiOŚ),
- c) pozycja tektoniczna Kanionu Colca – prof. J. Żaba, dr J. Ciesielczuk i student V roku K. Gaidzik (wszyscy Uniwersytet Śląski),
- d) czwororzędowa ewolucja Kanionu Colca – dr hab. T. Kalicki (Uniwersytet Świętokrzyski), dr hab. J. Kukulak

Arequipa 800-tysięczne miasto, jest stolicą regionu, w którym prowadzimy badania. Spędziliśmy tu trzy dni na rozmowach z przedstawicielami lokalnych władz, uczelni i instytucji, niezbędnych do wsparcia logistycznego i aktualizacji planu działań. Przekazaliśmy im pięknie wydany zeszyt specjalny Kwartalnika AGH Geologia (tom 34 zeszyt 2/1), który jest monograficznym podsumowaniem wielodyscyplinarnej działalności Polskiej Wyprawy Naukowej do Peru. Tak krótki czas i pozytywne efekty zawdzięczamy również sympatii do Polaków i zaangażowaniu powiązanych rodzinnie z Polską arekiperńczyków: Luisie i Feliksowi Malaga, Bożenie Grudzińskiej i Edwinowi Lopez.

W teren wyruszyliśmy w dwóch grupach: zespół geoturystyczny udał się w góry u wylotu kanionu Colca, zaś pozostałe zespoły w najtrudniej dostępnym

polskich archeologów) i zebranie informacji o malowidłach naskalnych i śladach dinozaurów, które znaleziono u podnóża wygasłego wulkanu Coropuna (6425 m n.p.m.). Być może są to obiekty warte ochrony jako geopark. Ruiny są obecnie przygotowywane do turystycznego udostępnienia i mogą wkrótce stać się małym Machu Picchu. Donosił o tym projekcie majowy numer polskiej edycji National Geographic.

Odnalezienie śladów dinozaurów okazało się łatwe, bowiem z daleka z ruchliwej drogi widać makietę wielkiego Diplodoka, pod którym znajduje się mobilna kasa, czyli seniora z krzeselkiem pobierająca bilety za zbliżenie się do śladów. Jak się później okazało, ślady pozostawił nie Diplodok (roślinożerny dinozaur żyjący w jurze), ale drapieżny teropod z okresu późnej kredy. Dzieliło je tylko 70 mln lat, więc dla nas geologów w sumie niewiele. Zebrane materiały ułatwiają nawiązanie współpracy między specjalistami peruwiańskimi i polskimi, tym bardziej, że polskie odkrycia dinozaurów na pustyni Gobi są tu cenione.

W późniejszym okresie zespół geoturystyczny przeniósł się do Doliny Colca, gdzie zbierał materiały archeologiczno-historyczne i analizował rozwój infrastruktury turystyczno-usługowej. Okazało się m.in., że tylko 2 hotele z 98 niedawno zbudowanych mają szamba a pozostałe spuszczały nieczystości do rzeki. Mimo to przepływ w Rio Colca maleje, bowiem coraz więcej wody kieruje się kanałami i tunelami na odległe o ponad 100 km plantacje blisko pustynnego wybrzeża.

Zespół tektoników prof. Żaby wykonał tysiące pomiarów struktur geologicznych i drobnych spękań w kilku profilach po obydwu stronach Kanionu Colca. Ich badania zmierzają do określenia zmiany stanu naprężeń i genezy potężnych rozpadlin w ciągle aktywnym górotworze.

Wulkanolodzy, geomorfolodzy i biolodzy tymczasem postawili sobie za cel penetrację pustynnych gór na zachód od Huambo. Z przełęczy Lagunillas (4430 m n.p.m) zeszliśmy do Gloriahuasi (2360). W Gloriahuasi mieszka już tylko jedna osoba. Może przeżyć, hodować kilka zwierząt i uprawiać poletka na skalnych półkach tylko dzięki wątej strudze wody, która sączy się ze skalnej szczeliny. Do najbliższej drogi na Lagunillas, po której

kursuje, co dwa dni autobus, ma około dzień drogi w niemilosiernym słońcu. Na nasz widok gospodarz nie wiedział, co ze sobą począć. I my byliśmy zakłopotani widząc jego zmieszanie, które jednak po chwili zamieniło się w radość, że może z nami rozmawiać i na jakiś czas nie jest samotny. Przez kilka dni prac doświadczyliśmy jego gościnności i troski a na koniec pożegnał

doprowadziły do przerwania grzbietu Kordyliery Zachodniej i zdrenowania jezior w depresji bezodpływowej (?) Altiplano.

Mimo półpustynnego krajobrazu tej części Andów okazało się, że także biolodzy mają ogromne pole do pracy. Obiektem ich badań była niepozorna roślinność pionierska zasiedlająca skały i gleby inicjalne. Przywieźli do kraju, do oznaczenia gatunków, ogromne zbiory

porostów, mchów i współżyjących z nimi grzybów.

Prace terenowe skończyliśmy w końcu lipca. Udaliśmy się do Limy celem promocji naszego dorobku za pośrednictwem Ambasady RP i towarzystw naukowych oraz uzgodnień wydawniczych. Mimo, że wspomniana wcześniej monografia jest wydana w języku polskim ze streszczeniami angielskimi, to spotkała z żywym zainteresowaniem. Zwolennicy objęcia ochroną Kanionu Colca i Doliny Wulkanów obiecali pomoc w wydaniu tego materiału w języku hiszpańskim, podkreślając, że publikacja stanowi *compendium* wiedzy o regionie.

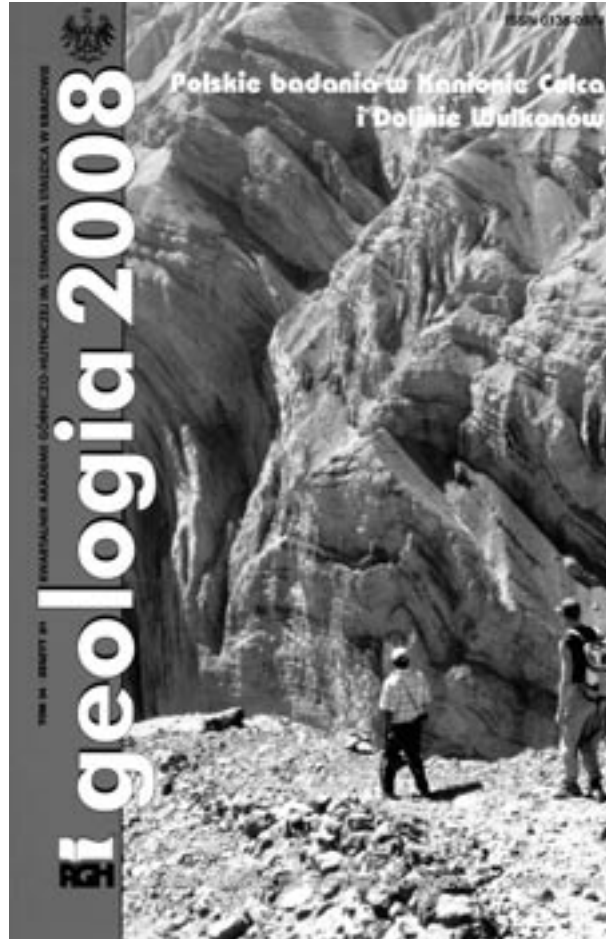
Obecnie wszyscy uczestnicy wyprawy opracowują materiał badawczy uzyskany w Peru. Wyniki są bardzo ciekawe i chcemy się nimi podzielić na szerszym forum pracowników AGH. Pod koniec roku zamierzamy przekazać kolejną relację z wyprawy, połączoną z pokazem fotografii i filmu. Wszystkich serdecznie

zapraszamy do odwiedzenia naszej strony internetowej (<http://home.agh.edu.pl/~peru/>), gdzie będzie umieszczony anons o prelekcji.

Składamy serdeczne podziękowania wszystkim, którzy ułatwili nam przygotowanie i realizację Wyprawy Naukowej Peru 2008, a w szczególności:

- patronowi naszej wyprawy JM Rektorowi AGH Antoniemu Tajdusiowi,
- władzom Wydziału Geologii, Geofizyki i Ochrony Środowiska, wspierającym wyprawę J. Chmielińskiemu, J. Majcherczykowi i A. Piętowskiemu, odkrywcom Kanionu Colca,
- Luisie i Felixowi Malaga oraz Bożenie Grudzińskiej i Edwinowi Lopez za okazaną pomoc organizacyjną.

✉ Andrzej Gałaś
Andrzej Paulo

nas słowami, że jego dom stoi dla nas zawsze otworem.

Z kilkoma przygodami dotarliśmy po tygodniu do Huambo, gdzie uczestniczyliśmy w uroczystym przekazaniu przez grupę polonijną darów dla szkoły im. Jana Pawła II, a prasa doniosła, iż Polacy zaadoptowali tę biedną miejscowość, która nie tylko otrzymuje od nich sprzęt dydaktyczny ale i pomoc w rozwoju turystyki za sprawą przyszłego parku narodowego.

W kolejnym etapie geomorfolodzy skupili się na badaniu osadów jeziornych i rzecznych, których odsłonięcia znajdowali przez wiele dni w różnych częściach Doliny Colca. My gromadziliśmy obserwacje różnowiekowych formacji wulkanicznych i wspólnie badaliśmy ich stosunek do rzeźby i osadów w dolinie. Powstała hipoteza odnośnie genezy kanionu: erozja wsteczna pra-Colca i ruchy tektoniczne

Nad Morzem Azowskim

szlakiem badań geologicznych Józefa Morozewicza

Józef Morozewicz (1865–1941) wybitny mineralog, petrograf i przyrodnik, oraz profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego (1904–1919), w latach 1913–1921 był przewodniczącym Komitetu Organizacyjnego Akademii Górniczej.

Spośród wielu ekspedycji Józefa Morozewicza o charakterze geologicznym, szczególnie interesująca wydaje się być ta, którą odbył w rejon Morza Azowskiego w latach 1897–1904. Wyprawa w ten teren objęła głównie Step Nogajski na Pomorzu Azowskim. Pobyt ten udokumentował publikacjami: *Geologiczeskije issledowanija, proizwiediennyje w Mariupolskom ujezdzie letom 1898 goda* (druk w tym samym roku w „Izwiestach Geologiczeskiego Komiteta”) oraz *O litologiczeskom sostawie jużnorusskoj kristaliczeskoj ploszczadi w przedielach Mariupolskiego ujezda* (opublikowany w „Izwiestach Geologiczeskiego Komiteta” – 1898). Kolejny rok tych badań terenowych podsumował w artykule *Geologiczeskije nabludienija, proizwiediennyje w Aleksandrowskom ujezdzie i Taganrowskom okrugie letom 1901 goda* (w „Izwiestach Geologiczeskiego Komiteta” – 1901). Ilość tych prac jest znacznie większa, zawarł w nich opisy napotkanych w tym rejonie skał i minerałów. Zebrane próbki z terenu Pomorza Azowskiego po wyjeździe z Rosji przywiózł do Krakowa, by ostatecznie w roku 1929 ogłosić w „Pracach Państwowego Instytutu Geologicznego” w Warszawie znakomitą monografię pt. *Mariupolit i jego krewniaki*.

Józef Morozewicz miał szerokie zainteresowania przyrodnicze. Już

w dzieciństwie, jak pisze o tym Z. Wójcik (2004), chętnie wychodził ze swym opiekunem (panem Wroczyńskim) na dalsze przechadzki w pole, gdzie zbierał rośliny, kwiatki i grzyby. Opiekun ten wzbudził w nim zamiłowanie do botaniki, które przetrwało aż do ukończenia gimnazjum w Łomży. Stąd też do ósmej klasy gimnazjum nie był zdecydowany czy rozpocznie studia botaniczne czy mineralogiczne. Z dużym zainteresowaniem zapoznawał się także z literaturą piękną m.in. z dziełami J. Kochanowskiego i A. Mickiewicza. Według wszelkich danych Morozewicz zapisując się na studia obrał botanikę jako przedmiot główny. Wkrótce jednak przerzucił się na krystalografię. Niedbale najprawdopodobniej przygotowany do egzaminu z tego przedmiotu otrzymał stopień niedostateczny. Był tym wyraźnie rozgoryczony. Mimo porażki jego ambicji, krystalografia odsoniła mu świat, o którym przedtem nie miał pojęcia.

Być może było to olśnienie jakiego doznał Platon (427–347), który spojrzawszy na kryształ górski zadał pytanie „dlaczego Bogowie uprawiają w przyrodzie symetrię?” Podobnie Pliniusz Starszy (23–79) zajmujący się m.in. mineralogią z charakterystyczną rzymską zwięzłością i jasnością wypowiedział się, „że w kamieniu (kryształe) ukryła natura cały swój majestat, skondensowała go do najmniejszej przestrzeni. W tym jednym kamieniu (kryształe) możemy zobaczyć całą jego doskonałość”.

Prawdopodobnie profesorem, który postawił Morozewiczowi stopień

niedostateczny z krystalografii był uczący na Uniwersytecie Warszawskim od 1882 roku mineralogii, petrografii i krystalografii dorpatczyk Aleksander Lagorio, Niemiec nadbałtycki, życzliwie ustosunkowany do Polaków. Stworzył on w Uniwersytecie Warszawskim wybitną szkołę naukową, w której z czasem zatrudnił Morozewicza jako laboranta, a później asystenta, stypendystę i kustosza.

Ekspedycja J. Morozewicza nad Morze Azowskie wynikała prawdopodobnie nie tylko z zainteresowań problematyką mineralogiczno-petrograficzną, a zwłaszcza chęcią opracowania obecnych tam ciekawych i bardzo rzadkich w przyrodzie skał krystalicznych, ale również zetknięcia się z egzotyczną przyrodą tego rejonu. Być może na wyjazd w ten teren wpłynął na niego wiersz A. Mickiewicza pt. *Stępy Akermańskie*:

„Wpłynąłem na suchego przestwór oceanu,
Wóz nurza się w zieloność i jak łódka brodzi;
Śród fali tąg szumiących, śród kwiatów powodzi,
O mijam koralowe ostrowy burzanu.

Już mrok zapada, nigdzie drogi ni kurhanu,
Patrzę w niebo, gwiazd szukam, przewodniczek
tołdzi;
Tam z dala błyszczą obłoki? Tam jutrzienka
wschodzi?
To błyszczą Dniestr, to weszła lampa
Akermanu.

Stójmy! – jak cicho! – słyszę ciągnące żurawie,
Których by nie dościgły żrenice sokoła;
Słyszę, kędy się motyl kołysa na trawie,
Kędy wąż śliską pierśią dotyka się ziola.
W takiej ciszy! – tak ucho natężam ciekawie,
Że słyszałbym głos z Litwy – Jedźmy, nikt nie
w ła!”

Tak się szczęśliwie złożyło, że również mogłem znaleźć się na Pomorzu Morza Azowskiego. Wyprawa w tamten rejon

Fot. 1

fot. autora

Fot. 3

odbyła się w okresie 22.V. – 1.VI. 2008 roku. Koszty związane z moim wyjazdem pokryte zostały przez Dziekana Wydziału Geologii, Geofizyki i Ochrony Środowiska prof. Jacka Matyszkiewicza, któremu w tym miejscu jeszcze raz serdecznie dziękuję. Uczestniczyli w nim, oprócz mnie, koleżanki z Katedry Mineralogii, Petrografii i Geochemii AGH; dr inż. Lucyna Natkaniac-Nowak i dr inż. Magdalena Dumańska-Słowik oraz wspomniały przewodnik po Ukrainie, a także jako nasz kierowca – Ukrainiec polskiego pochodzenia mgr inż. Franc Zalewski. Dzięki niemu mogliśmy łatwiej znieść trudy tej uciążliwej podróży i poznać bliżej historię Ukrainy XX wieku, a zwłaszcza okropności jego przeżyć i najbliższej mu rodziny w czasach kiedy Ukraina była częścią Związku Radzieckiego.

Pomysł, aby znaleźć się w rejonie Morza Azowskiego zrodził się we mnie jeszcze w czasie studiów na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie w latach 1951–1956. Zapoznając się w tym czasie z literaturą mineralogiczno-petrograficzną biblioteki Zakładu Mineralogii i Petrografii UJ zetknąłem się m.in. z pracami J. Morozewicza: *Mariupolit i jego krewniaki* oraz *Taramity*. Prace te nadzwyczaj mnie zainteresowały.

Mariupolit to skała plutoniczna występująca w formie pni koło Mariupola na Ukrainie. Należy do grupy nefelinowego syenitu, współwystępuje z piroksenitem. Odznacza się teksturą smużystą, spowodowaną obecnością różnych odmian

tych skał, wśród których J. Morozewicz (1929) wyróżnił szliry: leukokratyczne, cyrkonowych gnejsów, sodalitowo-kankrynitowe, porfirytowe z lepidomelanem, porfirytowe z beckelitem, gruboziarniste, melanokratyczne z mezopertytem, fonolitowe, litchfieldytowe i in. Struktura mariupolitów jest zmienna, od drobno- do gruboziarnistej. W składzie mineralnym tych skał występują: albit, nefelin, kankrynit, sodalit, egiryn, lepidomelan oraz cyrkon, beckelit, magnetyt, hematyt, tytanit, pirochlor, fluoryt i in.

Taramit – amfibol z wysoką zawartością fluoru. Spotykany w alkalicznych skalach masywu okriabskiego okolic Mariupola (Ukraina).

O mariupolitach i występujących w nich minerałach dowiedziałem się również z wykładów prowadzonych przez wybitnego erudyty, mineraloga, petrografia i historyka nauk geologicznych, Kierownika Zakładu Mineralogii UJ – prof. Antoniego Gawła (1901–1989). Wspominał on również, że J. Morozewicz wiele czasu w swej działalności naukowej na Uniwersytecie Jagiellońskim poświęcił procesowi krystalizacji magmy, otrzymanej sztucznie ze stopionych wcześniej skał magmowych, głównie bazaltów. Tym kierunkiem działalności przyczynił się do rozwoju petrografii eksperymentalnej, a zwłaszcza do rozwijanej na szeroką skalę w połowie XX w. petrologii.

Wielkie uznanie osiągnięć naukowych i organizacyjnych prof. Józefa Morozewicza w zakresie rozwoju nauk geologicznych

i mineralogicznych znajduje wyraz nie tylko w Polsce, ale także w literaturze światowej, w tym także w Rosji i na Ukrainie. Wyrazem tego jest m.in. artykuł B. Bileckina i L. Szpilowej pt. *Józef Awgustinowicz Morozewicz*, który ukazał się w czasopiśmie ukraińskim „Geolog” w roku 2006 z okazji 140 rocznicy urodzin tego wybitnego uczonego.

Zagadnienie magmowych skał alkalicznych, a zwłaszcza ich geneza, w tym mariupolitów tkwiły we mnie przez cały okres zawodowej działalności naukowej (1956–2002) tzn. podczas pracy w Akademii Górniczo-Hutniczej. Nie zaniechałem interesować się tymi skałami także teraz, kiedy jestem już od kilku lat na emeryturze.

Alkaliczne skały wg klasyfikacji skał plutonicznych IUGS (International Union of Geological Sciences) to skały magmowe zawierające alkaliczne amfibole lub alkaliczne pirokseny albo też oba te składniki, np. alkaliczny granit, alkaliczny syenit.

Do skał alkalicznych należą również wydzielone przez J. Morozewicza (1929) w rejonie Mariupola mariupolity, foiaity taramitowe, syenity alkaliczne i pegmatyty fluorotaramitowe. Dominującymi wśród nich są syenity nefelinowe, stanowiące główną odmianę foiaitu, przez wielu petrografów uważany także za jego syenonim.

Syenity alkaliczne występują w formie pni, lakkolitów, loppolitów i dajek. Oprócz skalenia potasowego i nefelinu zawierają także inne foidy, co stanowi podstawę wydzielenia odmian syenitów nefelinowych; analcymowego, kankrynitowego, sodalitowego i in. Minerale ciemne występują w kilku procentach i są reprezentowane przez amfibole, pirokseny i biotyty. Ponadto występują w nich apatyt, tlenki żelaza, cyrkon, tytanit, eudalit, korund, granat i in.

Geneza skał alkalicznych jest bardzo skomplikowana i do dzisiaj niezupełnie jeszcze wyjaśniona. W większości przypadków uważa się, że są to produkty krystalizacji magmy, wywodzącej się z głębokich stref skorupy ziemskiej, najczęściej stowarzyszonych ze strefami głębokich rozłamów. Nie bez wpływu w procesie ich tworzenia się są oddziaływania przeobrazeniowe, m.in. o charakterze metasomatycznym.

Skały alkaliczne ważne są również ze względu na współwystępowanie z karbonatytami, którym często towarzyszą utwory diamentonośne oraz rzadka mineralizacja rudna występująca w przyrodzie.

Szczegółowe opracowanie mariupolitów, w tym także ich genezy, wymaga zastosowania kompleksu

fot. arch. autora

Fot. 2

nowoczesnych metod analizy fazowej, obserwacji terenowych, a przede wszystkim nadzwyczajnego zaangażowania się w tą pracę. Stąd też problematyką tą zainteresowałem moją bardzo zdolną i dobrze przygotowaną pod względem opanowania warsztatu badawczego, koleżankę z Katedry Mineralogii, Petrografii i Geochemii AGH, dr inż. Magdalenę Dumańską-Słowik. Pobrane przez nią próbki różnych odmian mariupolitu oraz skał towarzyszących z pewnością ujawnią jej podczas ich badań dużo interesujących zagadnień i dostarczą ciekawych wrażeń oraz satysfakcji.

Oprócz problemów ściśle naukowych, które były głównym celem naszej wyprawy, mieliśmy okazję poznać Ukrainę, przez którą przejechaliśmy ponad 4 tysiące kilometrów. Po przekroczeniu granicy polsko-ukraińskiej w Korczowej, trasa wiodła przez Lwów, Brody, Dubno, Równe, Nowogród Wołyński, Żytomierz, Kijów, Czerkasy, Krzemieńczuk, Dniepropietrowsk, Zaporże, Mariupol i Urzuf (mała osada między Berdianskiem a Mariupolem) nad Morzem Azowskim. Droga powrotna prowadziła rejonem południowym z Urzuf, Zaporże, Nikopol, Krzywy Róg, Umań, Niemirów, Winnica, Chmielnicki, Tarnopol, Złoczów, Lwów, Korczowa. Fragmentami tej trasy, przemieszczałem się zapewne w zdecydowanie mniej

komfortowych warunkach A. Mickiewicz i J. Morozewicz.

Przejeżdżając przez ten rozległy kraj, większe i mniejsze miasta oraz bardzo oddalone od siebie wioski byliśmy pod dużym wrażeniem kontrastów, a zarazem piękna Ukrainy. Przede wszystkim zachwycaliśmy się Lwowem, Cmentarzem Orłąt Lwowskich. Rozbudził się w nas gorący sentyment do tego miasta. Stwierdziliśmy, że niszczące budynki i nekropolia łyżczakowska (fot. 2) błagają o natychmiastową pomoc, o ich zabezpieczenie przed ruiną. Mimo ich zniszczeń, jeszcze dobrze widać utrwaloną w nich bogatą kulturę polską rozwijaną na przestrzeni historii przez wiele wieków. Mieliśmy okazję spotkać licznych Polaków – mieszkańców Lwowa, a także zwiedzić Uniwersytet Lwowski (dawny Uniwersytet Jana Kazimierza, fot. 3), w którym pracowali polscy wybitni mineralogowie i petrografowie, którzy przyczynili się do rozwoju nauk mineralogicznych w Polsce i na Ukrainie m.in.: prof. Julian Tokarski, prof. Włodzimierz Parachoniak, prof. Maria Turnau-Morawska, prof. Kazimierz Smulikowski, prof. Marian Kamiński, prof. Włodzimierz Wawryk, prof. Andrzej Oberc.

Bogatych wrażeń natury przyrodniczej doznaliśmy przejeżdżając wzdłuż rozległej, obfitującej w szerokie, srebrzyste błyszczące w słońcu, rozlewiska rzeki Dniepr. Zatrzymawszy się nad jej brzegiem w Czerkasach, gdzie spożyliśmy na łonie natury śniadanie, wsłuchiwałem się w wiosenny koncert różnorodnego ptactwa nadbrzeżnego, a przede wszystkim głosu kukułki. Niezapomnianych wrażeń doznaliśmy także spacerując nad tą potężną rzeką w Dniepropietrowsku, a zwłaszcza patrząc na nią z balkonu hotelu, zatrzymawszy się w nim na jedną noc. W Dniepropietrowsku odbyliśmy także wycieczkę wzdłuż wychodni proterozoicznych granitów. W mieście tym istnieje prężnie funkcjonujący Uniwersytet (Narodowy Uniwersytet Górniczy), w którym zatrudnieni są prof. Piotr Baranow oraz doc. Siergiej Szewczenko (geolodzy), od których, dzięki wieloletniej współpracy z naszą Katedrą Mineralogii, Petrografii i Geochemii, otrzymaliśmy zaproszenie na wyjazd na Ukrainę i możliwość przeprowadzenia badań terenowych na wychodniach mariupolitu w rejonie Mariupola. Pracownie Zakładu i ich wyposażenie, w którym ci dwaj pracownicy są zatrudnieni, w porównaniu do wyposażenia naszej Katedry, są mniej niż skromne.

Na obszarze odległym około 150–200 kilometrów na północ od Morza Azowskiego widać poacie terenu rozrzucone w sposób nieregularny

porośnięte trawą o charakterze stepowym (fot. 1). W czasie wietrznej pogody, która nam w tym czasie towarzyszyła, falujące trawy sprawiały wrażenie powierzchni rozkołysanego, srebrzysto-lśniącego oceanu. Spostrzeżenie tego zjawiska znalazło swój wyraz we wspomnianych już wcześniej *Sonetach Krymskich* A. Mickiewicza: „Wpłynąłem na suchego przestwór oceanu, | Wóz narzuca się w zieloność i jak łódka brodzi...”. Niestety ta piękna przyroda – Dniepr wraz z jego obfitą fauną, Morze Azowskie z jesiotrem dostarczającym kawioru, liczne pachnące trawy i kwiaty są systematycznie zanieczyszczane i krzyczą zapewne o „pomstę do Nieba”. Powoduje to szeroko rozbudowany przemysł hutniczy, nie tylko w rejonie Morza Azowskiego np. w Mariupolu, ale niemal we wszystkich większych miastach Ukrainy np. w Zaporżu, Dniepropietrowsku, Krzywym Rogu. Nadzwyczaj duże bogactwa mineralne, w które zasobna jest Ukraina powinny być wykorzystywane, przetwarzane ale w sposób racjonalny. Tymczasem z kominów licznych hut tych miast emitowane są w sposób bezkarny m.in. SO₂ i różnej wielkości cząsteczki mineralne, widoczne w formie różnobarwnych pióropuszy dymów, zaturowujące przyrodę, w tym przede wszystkim ludzi.

W czasach, kiedy przebywał nad Morzem Azowskim J. Morozewicz (1897–1904) przyroda tego rejonu nie była skażona. Współcześnie naturalny charakter środowiska tego rejonu nie przedstawiają nawet skały.

W wyniku intensywnych prac geologicznych, prowadzonych przez władze radzieckie w latach 1920–1985, zmierzających do udokumentowania złóż metali rzadkich takich jak np. niob, cyrkon, a przede wszystkim pierwiastków radioaktywnych, które najczęściej towarzyszą skałom alkalicznym, w tym także skałom masywu oktriabskiego (rejon Mariupola), obszar Pomorza Azowskiego dodatkowo został zdewastowany i skażony. Przykładem tego są wykonane w tym masywie liczne sztolnie w obrębie skał krystalicznych i uruchomione z nich wycieki wód wglębnych na powierzchnię, które zapewne są w pewnym stopniu radioaktywne.

Mimo tych, powyżej przedstawionych, negatywnie oddziałujących zjawisk, mam nadzieję, że ambitne władze wolnej Ukrainy przy współudziale odpowiednich służb, w tym ekologów i geologów przywrócą temu uroczemu zakątkowi świata, jakim jest Pomorze Azowskie, dawną świeżość i piękno.

✉ **Wiesław Heflik**
fot. Magdalena Dumańska-Słowik

3 Maja 1946 w Krakowie

Studenci Akademii Górniczej, za zgodą rektora Goetla, wyruszyli spod gmachu Uczelni, czwórkami, ze sztandarem Stowarzyszenia Studentów AG, na nabożeństwo do Kościoła Mariackiego.

Na skrzyżowaniu ulic Szewskiej i Jagiellońskiej drogę zagroziło kilkunastu cywili domagających się rozwiązania „nielegalnej manifestacji”. Niektórzy wyciągnęli nawet pistolety, które jednak szybko schowali. Prowadzący pochód koledzy Lech Kobyliński (prezes SSAG) oraz Antoni Kleczkowski, próbowali tłumaczyć, że zgodę wyraził Rektor, który omówił to z odpowiednimi władzami. Celem wyjaśnienia tej kwestii

zapropozowano wspólną wizytę u Rektora po czym zawieziono Kobylińskiego i Kleczkowskiego wprost do aresztu UB na Placu Inwalidów. Przetrzymano ich tam przez szereg dni.

Na Szewskiej, na chodnikach, zgromadził się tymczasem spory tłum, zdecydowanie negatywnie nastawiony do blokujących. – Nie mogąc się doczekać powrotu „zawiezionych na rozmowę do Rektora” kolegów, pochód ruszył. Nie próbowano go już zatrzymywać.

Zdjęcie czołówki zrobiono w pobliżu Kościoła Mariackiego (między wylotem ul. Św. Jana i Floriańskiej). Pochód prowadził kol. Stanisław Tochowicz (Wiceprezes

SSAG). W skład pocztu sztandarowego wchodził (poczynając od lewej koledzy: Stanisław Gorczyca, Zbigniew Kling (chorąży), Kazimierz(?) Levitoux. W drugim rzędzie szli: Bogusław Seweryński, Janusz Kuczma i Jerzy Sędzimir.

Po nabożeństwie, zgodnie z planem, próbowano okrążyć Rynek, aby wychodząc przez Szewską, tą samą drogą wrócić na Akademię. Na rogu Wiślniej, pod siedzibą komitetu PPR, doszło do zamieszania. Padło kilka strzałów (nikt nie został ranny). Oczywiście partia oskarżała, że strzelali uczestnicy „demonstracji”. Prawdopodobnie była to jednak reakcja znajdujących się w budynku, nieco spanikowanych, towarzyszy. Na rogu Szewskiej i Plant pojawił się samochód pancerny strzelający, z broni maszynowej, w powietrze (relacja Zbyszka Szczygła). Część kolegów z „pokawalkowanego” pochodu dotarła jednak na uczelnię. Sztandar, schowany jeszcze w czasie zamieszania po wyjściu z kościoła, szczęśliwie wrócił na Akademię. Rektor, do którego poszliśmy wprost z Rynku (mieszkał niedaleko, przy Placu Kleparskim) oczywiście nic nie wiedział o zatrzymaniu Kobylińskiego i Kleczkowskiego.

Jedynym aresztowanym, oskarżonym i skazanym (rok więzienia?) studentem AG był, kol. Rynkar. Już po zakończeniu pochodu zatrzymano go w Domu Akademickim.

✉ Jerzy Sędzimir

foto. autora

Akademia przyjazna emerytom i rencistom

Na wniosek RZ ZNP w AGH, JM Rektor AGH, wyraził zgodę na utworzenie stanowiska: „Przedstawiciela Rektora ds. emerytów i rencistów AGH”. O słuszności utworzenia takiego stanowiska świadczy duża ilość zgłaszających się ze swoimi problemami, emerytów i rencistów.

Obowiązkiem powołanego na to stanowisko pracownika jest:

- utrzymywanie kontaktów z emerytami i rencistami AGH, a szczególnie z wymagającymi opieki i pomocy,
- pomoc w załatwianiu wszelkich istotnych spraw osobistych i rodzinnych,
- pełnienie dyżurów, w trakcie których emeryci i renciści mogą przedstawić swoje problemy,
- informowanie o zakresie i możliwościach pomocy ze strony Uczelni.

Emeryci i renciści, którzy przychodzą na dyżury to osoby starsze, często o nie najlepszej kondycji fizycznej i wymagające poświęcenia odpowiedniej ilości czasu i zapewnienia pomieszczenia do nieskrępowanego przedstawienia swoich problemów.

Nie wszystkie problemy naszych emerytów i rencistów udaje się załatwić wewnątrz uczelni. Konieczne było więc nawiązanie

kontaktów z instytucjami i organizacjami działającymi na terenie Krakowa między innymi z:

- Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej,
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie,
- Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- Polskim Czerwonym Krzyżem,
- Hospicjum,
- Domami Opieki Społecznej,
- Radcami Prawnymi.

Przy pomocy tych instytucji udało się rozwiązać wiele problemów dotyczących naszych emerytów i rencistów. Pracownicy tych instytucji z uznaniem wyrażali się o podjętych przez naszą uczelnię działaniach zaznaczając, że jest to jedyna krakowska uczelnia, która w takim zakresie interesuje się ich problemami i pomaga w rozwiązywaniu istotnych spraw życiowych.

Powołany przez JM Rektora pracownik pełni dyżury od poniedziałku do czwartku w godzinach od 9–14 w pawilonie C-2, I piętro, pokój 120, tel. 012-617-20-15 lub 012-617-45-82.

✉ Zbigniew Mączyński

Przygoda z akustyką opery lwowskiej

Miasto Lwów, Politechnika Lwowska i lwowska Opera to miejsca budzące niewątpliwie pozytywne odczucia w naszym społeczeństwie. Uczelnia nasza posiada dobre kontakty i umowy o współpracy z Politechniką Lwowską. Niedawno podpisano również porozumienie pomiędzy Wydziałem Inżynierii Mechanicznej i Robotyki AGH, a Wydziałem Architektury PL, dotyczące rozwoju kształcenia i badań naukowych w dziedzinie akustyki budowli. Deklarowana działalność obejmuje wykłady tematyczne specjalistów obu stron, staże naukowe i praktyki studenckie.

Mijające wakacje stały się okazją do badań akustycznych prowadzonych przy modernizacji sali widowiskowej Lwowskiego Akademickiego Teatru Opery i Baletu im. Salomei Kruszelnickiej. Pierwszy, czerwcowy kilkudniowy pobyt we Lwowie miał na celu wykonanie pomiarów akustycznych sali przed podjęciem prac remontowych oraz sformułowanie wytycznych akustycznych do projektu modernizacji. W badaniach akustycznych prowadzonych przez dr inż. Tadeusza Kamisińskiego uczestniczyli studenci Koła Naukowego „Wibroakustyka Budowli” działającego przy Katedrze Mechaniki i Wibroakustyki AGH oraz studenci Wydziału Architektury z Katedry Konstrukcji Architektonicznej Politechniki Lwowskiej pod opieką prof. Romana Kinasza. We wrześniu miał miejsce drugi wyjazd, w czasie którego przeprowadzono badania powykonawcze stwierdzające słuszność przyjętych i zrealizowanych koncepcji projektowych. Należy podkreślić wyjątkową atmosferę pracy jaką stworzył dyrektor Opery, Tadej Eder, który był także przewodnikiem po budynku i jego dziejach. Wolne od pracy chwile stały się okazją do zwiedzenia zabytkowych wnętrz Politechniki Lwowskiej oraz Miasta Lwowa. Wyjazdy były praktyką zawodową studentów związaną z profilem działalności współpracujących Uczelni oraz okazją do nawiązywania nowych kontaktów.

☞ Tadeusz Kamisiński
foto. autor i uczestnicy wyjazdu

Balet w Niemczech

Młodzi tancerze zachwycają kontrolą nad własnym ciałem i specyficzną muzykalnością (...). Choreograf traktuje scenę jako przestrzeń sacrum (...).

dokumentująca występy i próby Baletu Form Nowoczesnych na scenie Festiwalowej. Zespół AGH uczestniczył także w akcjach happeningowych

Powyższy cytat pochodzi z programu zapowiadającego występ Baletu Form Nowoczesnych na 12 Internationales Theaterreffen am Sund w Stralsundzie „Theater (ein) Blicke” (Niemcy). Festiwal odbywał się w Stralsundzie w dniach od 2-9 września 2008 roku. Balet AGH wystąpił na nim już po raz czwarty w roli gościa honorowego. Koncert taneczny został owacyjnie przyjęty przez liczącą kilkaset osób publiczność festiwalową.

Obok Baletu Form Nowoczesnych w programie festiwalu znalazły się także takie zespoły jak: Opera Pekińska z Singapuru, Teatr Uniwersytecki z Belgii, Teatr Żydowski z Rostocku (Niemcy), Studio Palepe z Litwy, Teatr STiC-er z Stralsundu.

Ważnym elementem festiwalu były kilkudniowe warsztaty taneczne prowadzone przez Jerzego Birczyńskiego. Już po raz kolejny, goście festiwalowi mogli zapoznać się z estetyką Baletu Form Nowoczesnych od kuchni. Cztery godziny dziennie uczestnicy poznawali elementy techniki tańca klasycznego, rytmiki, ćwiczyli koordynację ruchu i uczyli się interpretacji muzycznej.

Głównym organizatorem festiwalu od początku jego istnienia jest STiC-er Theater. Jest to instytucja kulturalno oświatowa, w której pod okiem profesjonalistów, młodzi ludzie uczą się głównie tańca, aktorstwa, produkcji filmowej i fotografii. W związku szerokim zakresem działalności placówki, nieodłącznymi elementami festiwalu są pokazy zdjęć artystycznych i projekcji multimedialnych. W tym roku powstała okazała wystawa fotograficzna

odbywających się w ramach festiwalu uczestniczy społeczność całego miasta, a liczba uczestników i widzów wzrasta z roku na rok.

Współpraca zespołu Jerzego Birczyńskiego z miastem Stralsund sięga roku 1992 kiedy balet koncertował w Teatrze Miejskim i w ruinach klasztoru św. Jakuba. Kolejna wizyta miała miejsce po długiej przerwie w 2004 i od tej pory Balet jest stałym punktem programu festiwalu. W tym czasie Jerzy Birczyński kilkakrotnie prowadził warsztaty na zaproszenie teatru STiC-er. W 2006 roku powstał również wspólny projekt taneczny do którego choreografię układał m.in Jerzy Birczyński.

Sukces tegorocznego występu baletu to kolejny etap prowadzący do zacieśnienia współpracy między Baletem z Krakowa i Teatrem ze Stralsundu. Pozytywnym objawem jest ciągła obecność wiernej baletowi publiczności, która utwierdza znaczenie zespołu Akademii Górniczo-Hutniczej w życiu kulturalnym miasta. We wrześniu tego roku odbyły się rozmowy na temat kolejnych wspólnych projektów, których skutki mamy nadzieję zobaczyć już w przyszłym roku.

organizowanych na ulicach miasta oraz przy powstawaniu produkcji multimedialnych.

Odbywający się na początku września festiwal, jest najważniejszym wydarzeniem teatralnym w Stralsundzie. W wydarzeniach

✉ **Anna Kosiorowska**
teatrologia UJ
fort. Wojciech Łabędzki

Balet Form Nowoczesnych AGH

Ogłasza nabór do Zespołu

Balet działa przy Akademii Górniczo-Hutniczej od 1969.

Jest najstarszym Zespołem tańca nowoczesnego w Polsce.

Ma na swym koncie liczne występy na profesjonalnych festiwalach w Polsce i za granicą, zdobył również wiele nagród i wyróżnień.

Ostatnio Zespół wrócił z Międzynarodowego Festiwalu w Stralsundzie w Niemczech gdzie odniósł sukces.

Propozycja Zespołu to: Dużo jazzu, muzyki poważnej i współczesnej w efektywnej choreografii, oraz różnorodność technik tanecznych i solidne przygotowanie tancerzy do występów na scenie.

Wymagania: Wiek powyżej 14 lat, wzrost ok. 170 cm dziewczęta, 180 cm chłopcy, ogólna sprawność ruchowa, zgrabna sylwetka, muzykalność i oczywiście zamiłowanie do tańca.

e-mail: jbircz@agh.edu.pl, www.bfn.agh.edu.pl

Odnowienie immatrykulacji po 50 latach dla rocznika 1958/59 w dniu 18 czerwca 2008 r.

Motto:

„Pamięć i tradycja to zachowanie tożsamości naszej Alma Mater”

Zgodnie z tradycją naszej uczelni kolejna 35 uroczystość odnowienia immatrykulacji po 50 latach dla rocznika 58/59 wydziału Górniczego, Geologiczno-Poszukiwawczego i Geodezji Górniczej odbyła się w dniu 18 czerwca 2008 r. w auli AGH. Ciąg dalszy odnowienia immatrykulacji dla rocznika 1958/59 ówczesnych wydziałów: Metalurgicznego, Elektrotechniki Górniczej i Hutniczej, Maszyn Górniczych i Hutniczych, Ceramicznego, Odlewnictwa, odbędzie się 19 listopada 2008 r.

Tą piękną tradycją, którą poszczycić się może tylko nasza uczelnia – rozpoczęto podczas jubileuszu 50-lecia AGH w 1969 roku. Odnowienia immatrykulacji dokonuje JM Rektor z Dziekanami wręczając Jubilatów specjalne okolicznościowe indeksy.

W dniu 18 czerwca 2008 roku uroczystość rozpoczęto mszą świętą dziękczynną w Kolegiacie Akademickiej św. Anny, podczas której modlitwę wiernych czytali: mgr inż. Jolanta Bielewska i mgr inż. Jan Jurczenko.

Okolo godz. 10.00 jubilaci przybyli przed aulę AGH, gdzie załatwiali formalności zgłoszeniowe przy stolikach swoich wydziałów, wpisywali się do Księgi Pamiątkowej, rozpoznawali się, entuzjastycznie witali i gościli przy bufecie. Wszyscy przed godz. 12.00 zajęli swoje miejsca w auli.

Punktualnie w południe melodia marsza oznajmiła że do Auli uroczyste przybywają JM Rektor prof. Antoni Tajduś z Dziekanami wydziałów, których studenci mieli dostąpić ponownej immatrykulacji: Górniczego z prof. Jerzym Klichem, Geologicznego z prof. Jackiem Matyszkiewiczem, Geodezyjnego z prof. Edwardem Prewedą oraz Wiceprzewodniczącym SW AGH prof. Arturem Bębem.

Pieśnią Gaude Mater Polonia rozpoczęto uroczystość w Auli, której przewodniczył JM Rektor prof. A. Tajduś. Po serdecznym powitaniu Jubilatów rektor w swoim dalszym wystąpieniu przypomniał sytuację uczelni w roku 1958 (rektorzy, dziekani, wydziały, studenci), poczym bardzo szeroko omówił obecny stan AGH, rozwój, kierunki kształcenia, osiągnięcia, współpraca i dalsze plany. Następnie

poprosił o uczczenie chwilą ciszy tych, którzy od nas odeszli.

Następnie głos zabrał Wiceprzewodniczący SW AGH prof. A. Bęben, podkreślając znaczenie tradycji i przyjaźni w życiu człowieka.

Po tym wystąpieniu rektor rozpoczął akt ślubowania i odnawianie immatrykulacji. Poprosił wszystkich o powstanie i złożenie ślubowania którego tekst znajduje się w specjalnych okolicznościowych indeksach Jubilatów.

Po zakończeniu aktu ślubowania rozpoczęło się odnawianie immatrykulacji, którego dokonywał rektor, Dziekani wręczali okolicznościowe indeksy, a Wiceprzewodniczący SW AGH pamiątkowe znaczki AGH. Po zakończeniu immatrykulacji, rektor poprosił o zabranie głosu przedstawiciela immatrykulowanych którym był prof. Kazimierz Czopek.

Pieśniami *Gaudeamus igitur* i *Sto lat* zakończono centralną uroczystość w auli. Rektor zaprosił wszystkich do wspólnej fotografii przed statuą Stanisława Staszica – patrona AGH – oraz serdecznie zaprosił Jubilatów do odwiedzania uczelni jako naszego wspólnego domu.

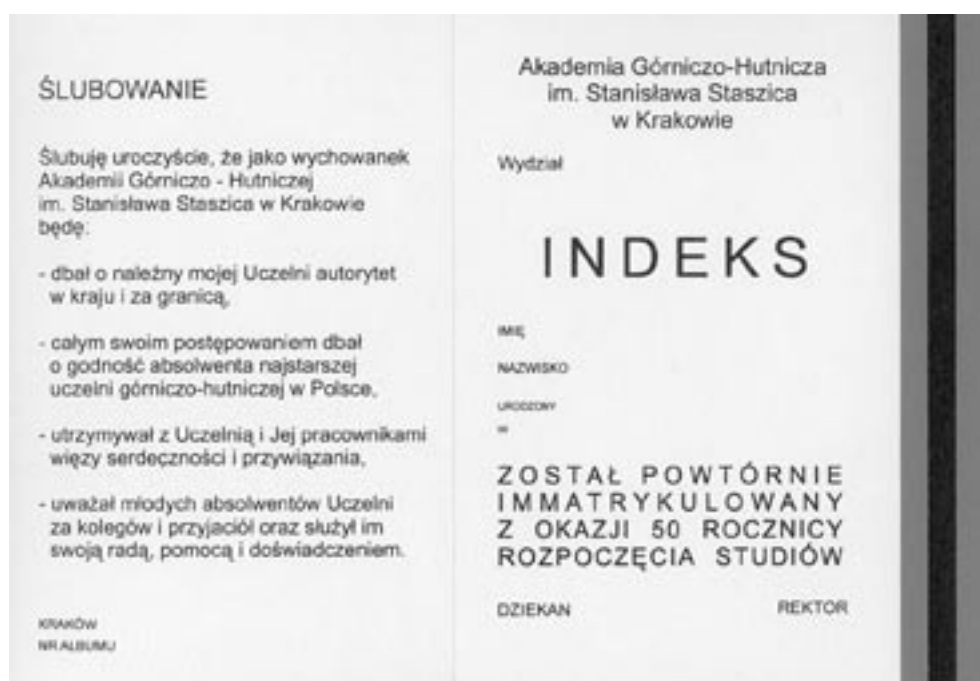
Uroczystość odnowienia immatrykulacji w dniu 18 czerwca 2008

zakończono koleżeńskim spotkaniem w „Krakusie”. Podczas wspólnej biesiady w atmosferze pełnej wspomnień, radości i przyjaźni snuto plany przyszłych spotkań koleżeńskich oraz oglądano fotografie z dzisiejszej uroczystości.

Organizatorami odnowienia immatrykulacji w dniu 18 czerwca 2008 roku byli: dr inż. Krystyna Norwicz i Przedstawiciele immatrykulowanych wydziałów rocznika 1958/59. Z Wydziału Górniczego: prof. Kazimierz Czopek, mgr inż. Jan Konopka, mgr inż. Waldemar Mandecki, prof. Stanisław Piechota, mgr inż. Kazimierz Trzaska. Z Wydziału Geologiczno-Poszukiwawczego: mgr inż. Marian Kąkol, mgr inż. Ryszard Nowak. Z Wydziału Geodezji Górniczej: mgr inż. Adam Bandura, prof. Jacek Szewczyk, mgr inż. Halina Wojnarowska.

Podczas pierwszej części 35 uroczystości Odnowienia Immatrykulacji po 50 latach dla rocznika 1958/59 w dniu 18 czerwca 2008 r. immatrykulację odnowiło i okolicznościowe indeksy otrzymało: 49 górników, 35 geologów i 28 geodetów. Łącznie 112 Studentów Jubilatów z 1958 roku.

dr inż. Krystyna Norwicz

AKADEMIA
GÓRNICZO - HUTNICZA
IM. STANISŁAWA STASZICA

1776 PROJEKT WPROWADZENIA
NAUK GÓRNICZYCH
W UNIWERSYTECIE JAKUBA ŁOBSKIEGO
W KRAKOWIE 1773, 1783, 1810
S. STASZIC 1807, 1808

1780 STYPIENDIŚCI
KOMISJI SZKOLENIA NARODOWEJ
W AKADEMII GÓRNICZYCH
PRZYBRÓD 1788 - 1791
SCHRAMM 1788 - 1793

1782 KOMISJA KRUSZCZOWA

1783 WYKŁADY GÓRNICZY I HUTNICZY
W UNIWERSYTECIE JAKUBOWSKIM
I AKADEMII 1783 - 1791

1792 PROGRAM AKADEMII GÓRNICZEJ
I HUTNICZEJ

1816 STANISŁAWSKA AKADEMIA GÓRNICZA
W KRAKOWIE 1816 - 1837 P. W. LAMPE
I. TOMASZYŃSKI I. A. WISNIAŃSKI
M. ST. WISNIAŃSKI I. S. ULMAJAN
1816

KWADRANS PREZYDENCYJNY 1833

BIURO GÓRNICZE 1833-1847

BIURO GÓRNICZE

SASNOWKIE GÓRY 1839

WIELICZKA 1841

BOŻYKÓW 1846

ŚWIĘTOCHŁOŃ 1849

DEBICZKA 1857

POLACY W AKADEMIIACH
GÓRNICZYCH ZA GRANICĄ

SCHRAMM 1857

PREBIS 1857

PETERMANN 1858

CLAUSTHAL 1858

KOMITET ORGANIZACYJNY 1913

AKADEMIA GÓRNICZA W KRAKOWIE 1919

AKADEMIA GÓRNICZA I HUTNICZA 1949

IM. STANISŁAWA STASZICA 1949

100 LAT GÓRNICZYCH STOWARZYSZEŃ
POLSKICH 1981 - 1982

100 LAT W A.G.H. 1992

AKADEMIA GÓRNICZO-HUTNICZA
IM. STANISŁAWA STASZICA

Prezident
Wiceprezident
Przewodniczący
Członkowie
Członkowie honorowi

Park narodowy Kanionu Colca i Dolina Wulkanów

